

IKKE MERE REGEL- VANVID

Et studie af 25 byrder inden for
byggeri, produktion og handel

Juni 2025

IMPLEMENT
CONSULTING GROUP_

D. Dansk
Industri

Forord

I mange år har vi talt om behovet for færre byrder i Danmark og Europa. I dag siger DI's medlemmer klart og tydeligt, at det netop er her, vi skal sætte ind, hvis vi vil styrke Europas konkurrencekraft. De ved, hvad de taler om. Hver dag mærker virksomhederne, hvordan bøvlg og bureaukrati bremser deres drift, stjæler deres tid og hæmmer deres muligheder for at vokse.

Denne rapport bygger på virksomhedernes egne erfaringer. Vi har spurgt dem direkte: hvilke byrder fylder i hverdagen hos jer? Virksomhederne har udpeget 25 byrder, som de oplever er konkrete barrierer for vækst og effektiv drift. Rapporten viser, hvordan reglerne helt konkret rammer virksomheder indenfor byggeri, produktion og handel. Hver byrdebeskrivelse viser, hvordan selvvelmenende regulering kan føre til et misforhold mellem intention og virkning – og hvordan virksomheder må bruge kræfter på at navigere i krav, der alt for ofte er unødvendigt komplicerede.

Et tal springer særligt i øjnene: 61 pct. af DI's medlemmer oplever i dag, at GDPR er en byrde for deres virksomhed. Det gør GDPR til den byrde, som næstflest virksomheder peger på – kun overgået af kravene om indberetning til offentlige myndigheder. Det siger noget om, hvor tungt regulering kan veje i praksis, når den ikke følges af smidighed og hensyn til erhvervslivets virkelighed.

Men styrken i denne rapport bygger ikke på tal. Den lader virksomhederne komme til orde og beskrive, hvordan lovgivningen bliver utilsigtet bøvlg. Et eksempel er Vanpee – en mindre virksomhed med 14 ansatte. De beskriver, hvordan nye krav om producentansvar er en af de mest belastende byrder for dem. For at leve op til reglerne har de måtte ansætte en studentermedhjælper til alene at stå og veje emballage, opgradere hele deres ERP-system, uddanne medarbejdere i nye procedurer og bruge timer på at få de rette godkendelser til overhovedet at kunne indberette data.

Vi bliver nødt til at se på, hvordan reguleringen kan indrettes, så virksomhederne kan bruge deres tid på noget, som skaber mere værdi.

Hvis Danmark – og Europa – vil være konkurrencedygtig i fremtiden, må vi lytte til virksomhederne og handle på deres erfaringer. Denne rapport peger på områder, hvor vi kan starte. Nu gælder det om at lette presset, frigive energien og skabe rammer, der giver virksomhederne luft under vingerne. Det kræver vilje. Det kræver mod. Og det kræver, at vi handler nu – mens vi stadig har muligheden for at vende udviklingen.

God læselyst.

Lars Sandahl Sørensen, adm. direktør i DI

Mindre bøvl, mere konkurrencekraft

DI's medlemmer peger på færre administrative byrder og mindre regulering som det allervigtigste parameter til at sikre både dansk og europæisk konkurrenceevne. Denne rapport peger på 25 konkrete byrder, som politikerne kan gribe fat i.

Kampen mod mindre bøvl og bureaukrati har eksisteret i det politiske system siden 1980'erne og på tilsvarende vis været en stor prioritet i DI's arbejde. Men siden 2001 er antallet af love og bekendtgørelser i Danmark steget med knap 70 pct.¹

Ifølge en ny undersøgelse blandt DI's medlemmer peger 80 pct. på færre administrative byrder som det vigtigste tiltag for at sikre en bedre europæisk konkurrenceevne.² Tilsvarende peger 70 pct. af medlemmerne på bøvl og byrder for at sikre den danske konkurrenceevne.³ De tal har aldrig været højere.

Derfor har DI bedt Implement Consulting Group om at skabe overblik over, hvad DI's medlemmer oplever som byrder. Byrder forstås bredt som regler, rapporteringskrav, langsomme godkendelsesprocesser mv. som frustrerer den daglige virksomhedsdrift, og som virksomhederne vurderer kan designes eller implementeres bedre end i dag. Herunder inkluderes også kommende regler, der endnu ikke er trådt i kraft, men som virksomhederne bruger væsentlige ressourcer på at kunne efterleve i fremtiden.

Rapporten bygger på en dybdegående analyse af tværgående og sektor-specifikke byrder, der stammer fra både dansk og EU-lovgivning. Den tager udgangspunkt i litteraturstudier, surveys og interviews med en række af DI's medlemmer fra brancherne DI Byggeri, DI Produktion og DI Handel – og omfatter både små og store virksomheder.

De identificerede byrder fordeler sig overordnet set i fire gennemgående mønstre:

1. Manglende klarhed og vejledning om nye regler

Virksomheder møder uklare, skiftende eller udefinerede krav – især i reguleringer som GDPR, AI-lovgivning og det digitale produktpas – hvilket gør det svært og usikkert at efterleve reglerne.

2. Fragmenterede digitale indberetninger

Mange virksomheder skal indberette de samme oplysninger til forskellige myndigheder via forskellige platforme og i forskellige formater. Det gælder bl.a. miljødata, produktdokumentation og cirkulær økonomi.

¹ DI har foretaget en beregning af udviklingen af gældende love og bekendtgørelser i hhv. 2001 og 2025.

² Se DI (2025b)

³ DI's Virksomhedspanel februar 2025 (N=492)

3. Uensartet håndhævelse og manglende harmonisering

Forskelle i håndhævelse og fortolkning af EU-regler på tværs af medlemslande skaber konkurrenceforvridning. Danske virksomheder, der følger reglerne nøje, presses af udenlandske konkurrenter, der ikke møder samme krav – fx ved CE-mærkning og produktsikkerhed.

4. Manglende proportioner i krav

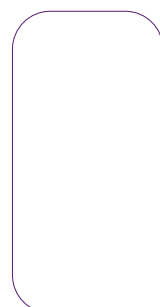
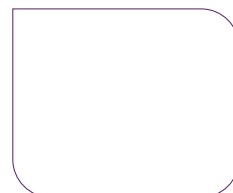
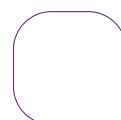
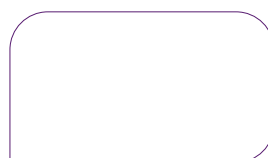
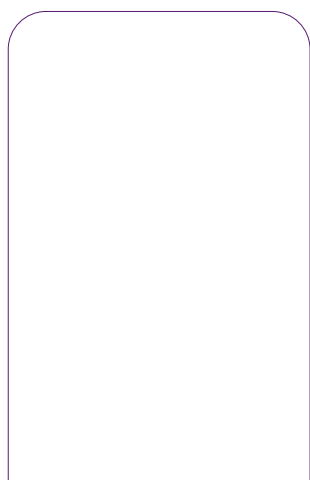
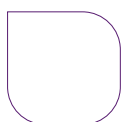
Nogle regler stiller krav, der ikke står mål med den reelle risiko – eller den samfundsmæssige gevinst. Virksomheder bruger betydelige ressourcer på f.eks. tidsregistrering i administrative funktioner eller detaljeret rapportering, hvor kravene kun i begrænset omfang bidrager til øget sikkerhed, kontrol eller offentlig værdi.

Stigende antal byrder presser virksomhedernes konkurrenceevne

- Siden 2001 er mængden af love og bekendtgørelser i Danmark **steget med næsten 70 pct.**
- **79 pct. af danske virksomheder** mener, at færre administrative byrder er det vigtigste tiltag for at styrke EU's konkurrenceevne.
- **69 pct. af virksomhederne** vurderer, administrative byrder er det vigtigste tiltag for at styrke dansk konkurrenceevne.
- **61 pct. af virksomhederne** oplever GDPR som en byrde.
- **64 pct. angiver**, at obligatorisk indberetning til offentlige myndigheder er den mest udbredte administrative byrde.
- **55 pct. af alle virksomheder** – og 69 pct. af de store – vurderer, at kravet om obligatorisk tidsregistrering er en belastning for deres forretning.
- **81 pct. af SMV'er**, der eksporterer til EU, oplever modstridende eller overlappende regulering på AI og databeskyttelse.

Indhold

8	Oversigt over byrder
9	Anbefalinger til beslutningstagere
11	Byrder fra dansk lovgivning
12	Offentlige udbud: Udbudsmateriale er ofte unødigt komplekst
16	Danmarks Statistik: Indberetninger er tidskrævende og ukoordinerede
22	Skattelovgivning: Reglerne er komplekse og tager ikke højde for væsentlighed
26	EU's produktkrav: Manglende håndhævelse giver konkurrenceforvridning og usikkerhed
30	Byggereglement: Komplekst og foranderligt byggereglement skaber usikkerhed
34	Bæredygtigt byggeri: Dokumentationskrav og standarder bremser nye løsninger
36	DS1140: Store dokumentationskrav for bærende konstruktioner
40	Brandsikkerhed: Uklare og overdrevent komplekse brandsikkerhedskrav
44	Fredede bygninger: Langsommelig sagsbehandling og uklare krav ved renovering
48	Byggesagsbehandlinger: Lange og uforudsigelige sagsbehandlinger skaber usikkerhed
53	Byrder fra europæisk lovgivning
54	GDPR: Uforholdsmæssigt tunge databeskyttelseskrav
58	Arbejdstidsregistrering: Rigide og ressourcekrævende krav

62	CLP-regulering: Tunge design- og detaljekrav
64	Digitalt produktpas: Uklare krav og tung dataindsamling besværliggør implementeringen
68	NIS2: Usikkerhed og uklarhed om implementering
72	Registrering af miljødata og produktsammensætninger: Spredte systemer og uens krav skaber dobbeltarbejde
74	Udvidet producent-ansvar: Manglende harmonisering og u hensigtsmæssig kompensationsmodel
80	Skovrydningsforordningen: Uklare og byrdefulde dokumentationskrav
84	Produktinformation: Ufleksible krav til fysisk vedlagt produktinformation
88	Standarder: Uoverensstemmelser mellem EU-regler og internationale standarder
92	Offentlige indkøb: Begrænset adgang til data og ineffektive offentlige indkøbsprocesser i EU
94	Produktsikkerhedsforordningen: Komplekse data- og dokumentationskrav
98	Dual use og eksport: Behov for koordinering og tydelighed
100	AI-regulering: Manglende gennemsigtighed og forudsigelighed
102	Cirkulær økonomi: Fragmenteret og uforudsigelig regulering
104	Virksomheder vi har interviewet
106	Appendix

Oversigt over byrder

	Byrde	Lovgivning	Brancher		
			Byggeri	Handel	Produktion
1	Offentlige udbud: Udbudsmaterialet er ofte unødigt komplekst			●	●
2	Danmarks Statistik: Indberetninger er tidskrævende og ukoordinerede		●	●	●
3	Skattelovgivning: Reglerne er komplekse og tager ikke højde for væsentlighed		●	●	●
4	EU's produktkrav: Manglende håndhævelse giver konkurrenceforvridning og usikkerhed			●	●
5	Byggereglement: Komplekst og foranderligt byggereglement skaber usikkerhed		●		
6	Bæredygtigt byggeri: Dokumentationskrav og standarder bremser nye løsninger		●		
7	DS1140: Store dokumentationskrav for bærende konstruktioner		●		
8	Brandsikkerhed: Uklare og overdrevent komplekse brandsikkerhedskrav		●		
9	Fredede bygninger: Langsommelig sagsbehandling og uklare krav ved renovering		●		
10	Byggesagsbehandlinger: Lange og uforudsigelige sagsbehandlinger skaber usikkerhed		●		
11	GDPR: Uforholdsmæssigt tunge databeskyttelseskrav		●	●	●
12	Arbejdstidsregistrering: Rigide og ressourcekrævende krav		●	●	●
13	CLP-regler: Tunge design- og detaljekrav			●	●
14	Digitalt produktpas: Uklare krav og tung dataindsamling besværliggør implementeringen			●	●
15	NIS2: Usikkerhed og uklarhed om implementering			●	●
16	Registrering af miljødata og produktsammensætninger: Spredte systemer og uens krav skaber dobbeltarbejde		●	●	●
17	Udvidet producentansvar: Manglende harmonisering og uhensigtsmæssig kompensationsmodel			●	●
18	Skovrydningsforordningen: Uklare og byrdefulde dokumentationskrav i EUDR			●	●
19	Produktinformation: Ufleksible krav til fysisk vedlagt produktinformation			●	●
20	Standarder: Uoverensstemmelser mellem EU-regler og internationale standarder			●	●
21	Offentlige indkøb: Begrænset adgang til data og ineffektive offentlige indkøbsprocesser i EU			●	●
22	Produktsikkerhedsforordningen: Komplekse data- og dokumentationskrav			●	●
23	Dual use og eksport: Behov for koordinering og tydelighed			●	●
24	AI-regulering: Manglende gennemsigtighed og forudsigelighed			●	●
25	Cirkulær økonomi: Fragmenteret og uforudsigelig regulering		●	●	●

Anbefalinger til beslutningstagere

Anbefalinger til danske beslutningstagere

1	Brug standarder og certifikater til at specificere produktkrav i offentlige udbud	side 12
2	Skab større fleksibilitet i deadlines for indberetninger til Danmarks Statistik og strømlin med internationale varekoder	side 16
3	Indfør et væsentlighedsprincip i skattelovgivningen	side 22
4	Håndhæv efterlevelsen af EU's produktkrav – hjemme og på det indre marked	side 26
5	Lav en ambitiøs forenkling af byggreglementet	side 30
6	Lav en effektiv procedure, hvordan nye og innovative løsninger kan komme på markedet	side 34
7	Ensart dokumentationskrav for bærende konstruktioner baseret på væsentlighed	side 36
8	Forenkl kravene til brandsikkerhed og gør dem evidens-baserede	side 40
9	Indfør et separat bygningsreglement for fredede ejendomme	side 44
10	Lev op til kommunernes servicemål for sagsbehandlingstider i byggesager	side 48

Anbefalinger til EU's beslutningstagere

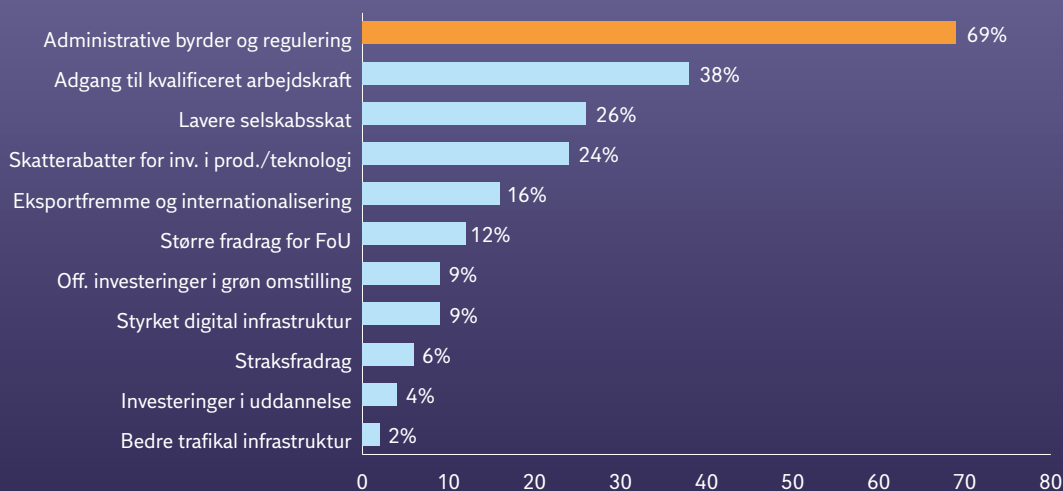
11	Anvend GDPR mere proportionalt og målret retningslinjer	side 54
12	Afskaf arbejdstidsregistrering for virksomheder, der ikke arbejder efter medgået tid	side 58
13	Lav mere realistiske formkrav til kemikalieetiketter	side 62
14	Stil krav om genbrug af data og standardiserede formater i det digitale produktpas	side 64
15	Sæt realistiske, målbare sikkerhedskrav i NIS2 og angiv baseline for god IT-sikkerhed	side 68
16	Lav én national indgang for registrering af miljødata og informationer om produktsammensætninger	side 72
17	Harmoniser producentansvaret på tværs af EU og indfør en mindre byrdefuld model for erhvervskompensation	side 74
18	Anerkend globale standarder og eksisterende certificeringer i rapporteringskravene som følger af Skovrydningsforordningen	side 80
19	Skab mere fleksible rammer for brugen af digital produktinformation	side 84
20	Giv virksomhederne realistiske tidsfrister for tilpasse sig nye krav til produkter, efter en standard er vedtaget	side 88
21	Gør data på offentlige indkøb mere tilgængelige og indkøbsprocesser mere effektive i EU	side 92
22	Giv tydeligere kommunikation og vejledning til virksomhederne om nye produktsikkerhedskrav	side 94
23	Harmoniser praksis og tolkning af dual use-forordningen på tværs af EU's medlemslande	side 98
24	Gennemsigtighed i udviklingen og udbredelsen af AI-teknologier	side 100
25	Skab bedre regulatoriske rammer for et cirkulært indre marked	side 102

Byrder fra dansk lovgivning

Mere end to ud af tre virksomheder peger på mindre bøvl og byrder som det vigtigste indsatsområde for at sikre den danske konkurrencedygtighed i lyset af de amerikanske skatte- og handelspolitikker.

Hvilke tiltag i Danmark vurderer du er vigtigst for at sikre konkurrencedygtighed i lyset af de amerikanske skatte- og handelspolitikker?

Anmærkning: Virksomhederne har kunnet vælge op til tre svarmuligheder. Tallene er beskæftigelsesvægtet. Virksomhederne har også kunnet svare "Ved ikke/ikke relevant", "Ingen", og "Andet".

Offentlige udbud: Udbudsmateriale er ofte unødigt komplekst

Byrder	• Komplekse og detaljerede udbudsmaterialer • Unikke særkrav i udbudsmaterialet, selv på standardiserede områder
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder med offentlige kunder
Byrder kan lettes gennem	• Fokus på funktion fremfor detaljerede specifikationer • Brug fleksible former for konkurrenceudsættelse • Brug af standarder og certifikater uden krav om yderligere dokumentation

Den offentlige udbudsproces i Danmark er en reguleret procedure, der har til formål at sikre fair konkurrence og forhindre korrupsion og bestikkelse. Proceduren tilskrives, at offentlige myndigheder skal udbyde indkøb af tjenesteydelser, varer, bygge- og anlægsarbejde samt indkøb til forsyning og forsvar, når de overstiger en bestemt tærskelværdi. Den offentlige myndighed udarbejder udbudsmaterialet, som beskriver projektet og de krav, som løsningen skal opfylde. Herefter afgiver interesserede virksomheder tilbud, forudsat at de kan leve op til kravene. Virksomhederne er selv ansvarlige for at holde sig opdaterede om nye udbud via udbudsdata-baser.

Varigheden af udbudsprocessen afhænger af projektets størrelse, kompleksitet og antallet af tilbudsgivere. Processen kan strække sig over flere år med omfattende planlægning, markedsdialog og teknisk rådgivning. De offentlige ordregivere beskriver ofte projektet og specifikationer med stor detaljeringsgrad, hvilket fører til omfattende udbudsmaterialer. Specifikationer indebærer f.eks. tekniske, administrative, juridiske, finansielle, miljømæssige, sociale, sikkerhedsmæssige og kvalifikationsmæssige krav specifikt til det aktuelle projekt.

Når udbudsmaterialet er offentliggjort, er der oftest en tilbudsfrist på 30 dage og tre ugers evaluering, hvorefter vinderen findes, og projektet igangsættes.

Byrder

Komplekse og detaljerede udbudsmaterialer

I særberetning nr. 28/2023 fra Den Europæiske Revisionsret påpeges det bl.a., at konkurrencen om offentlige udbud de senere år er blevet forringet, og at der er sket en stigning i antallet af såkaldte "single bids". Der er mange forklaringer på den ringere konkurrence i offentlige indkøb. For at skabe god og effektiv konkurrence er det dog vigtigt at fokusere på, hvordan den offentlige sektor kan blive en mere attraktiv kunde for den private sektor. Dette indebærer både en god markedsdialog og behov for balancerede og proportionale vilkår mv.

Mange virksomheder savner en større grad af standardisering i udbudsmaterialet. Udbudsmaterialet gøres ofte unødigt komplekst på grund af lange og detaljerede beskrivelser af tekniske specifikationer, som gør processen tung og tidskrævende. De mange tekniske specifikationer gør hvert udbud unikt og kræver mange ressourcer af virksomheder at gennemgå. Dette øger projektpriiserne uden nødvendigvis at højne kvaliteten.

Krav, som går videre end CE-mærkning

Virksomheder oplever, at selvom deres produkter er CE-mærket og lever op til omfattende lovkrav, stilles der i udbudsmaterialer og -processer stadig yderligere produktkrav, spørgsmål eller krav om ekstra dokumentation. Virksomhederne mener, at mange af disse ekstra byrder burde være overflødige, da CE-mærkningen allerede dokumenterer produktets overholdelse af relevante lovkrav, ofte gennem brug af standarder. De oplever derfor, at CE-mærkningsordningens fulde potentiale ikke bliver udnyttet.

Fenagy kæmper med tunge offentlige udbudsprocesser, som hæmmer udbredelsen af deres grønne teknologi og forvrider konkurrencen:

1

Omfattende og dyr udbudsproces underminerer konkurrencen

Fenagy oplever, at offentlige udbudsprocesser ofte er unødigt omfattende og omkostningstunge. Da langt størstedelen af virksomhedens omsætning stammer fra salg til offentlige forsyningsselskaber, udgør offentlige udbudsprocesser en betydelig byrde for virksomheden.

Ifølge Fenagy er udbudsmaterialer på 200–250 sider med tekniske krav og specifikationer ikke ualmindeligt. Det omfattende og komplekse udbudsmateriale afholder leverandører fra at deltage i udbuddet, hvilket underminerer formålet med udbudsprocessen. Selvom systemet er skabt for at modvirke nepotisme, fremme konkurrence og sikre lavere priser for forbrugerne, ender det i sin nuværende form med at favorisere større virksomheder, der har flere ressourcer til at løfte byrden, forringe konkurrencen og fører til højere priser for forbrugerne.

2

Udbudsmaterialer er unødigt komplekst

Det er Fenagys oplevelse, at ordregiver ofte gør udbudsmaterialer unødigt komplekst i forsøg på at dække sig ind og minimere risikoen for, at pilen peger tilbage på dem, hvis noget skulle gå galt. Fenagy har gentagende gange oplevet, at der stilles yderligere tekniske krav, spørgsmål og krav om ekstra dokumentation for allerede CE-mærket anlæg. F.eks. krav om specifikke komponenter såsom ventiler, der skal bruges i et allerede bygget og CE-mærket anlæg.

Dette resulterer ofte i unødvendige tekniske specifikationer og dobbeltkrav for allerede certificerede produkter. I praksis betyder det, at udbudsmaterialer bevæger sig væk fra standardiserede til skræddersyede krav. Som konsekvens må leverandører ved hvert udbud forholde sig til nye dokumentationskrav.

Det omfattende udbudsmateriale og dokumentationskrav afholder især mindre leverandører fra at byde på opgaver. Det betyder, at udbudsprocessen i sin nuværende form favoriserer store virksomheder og reducerer konkurrencen.

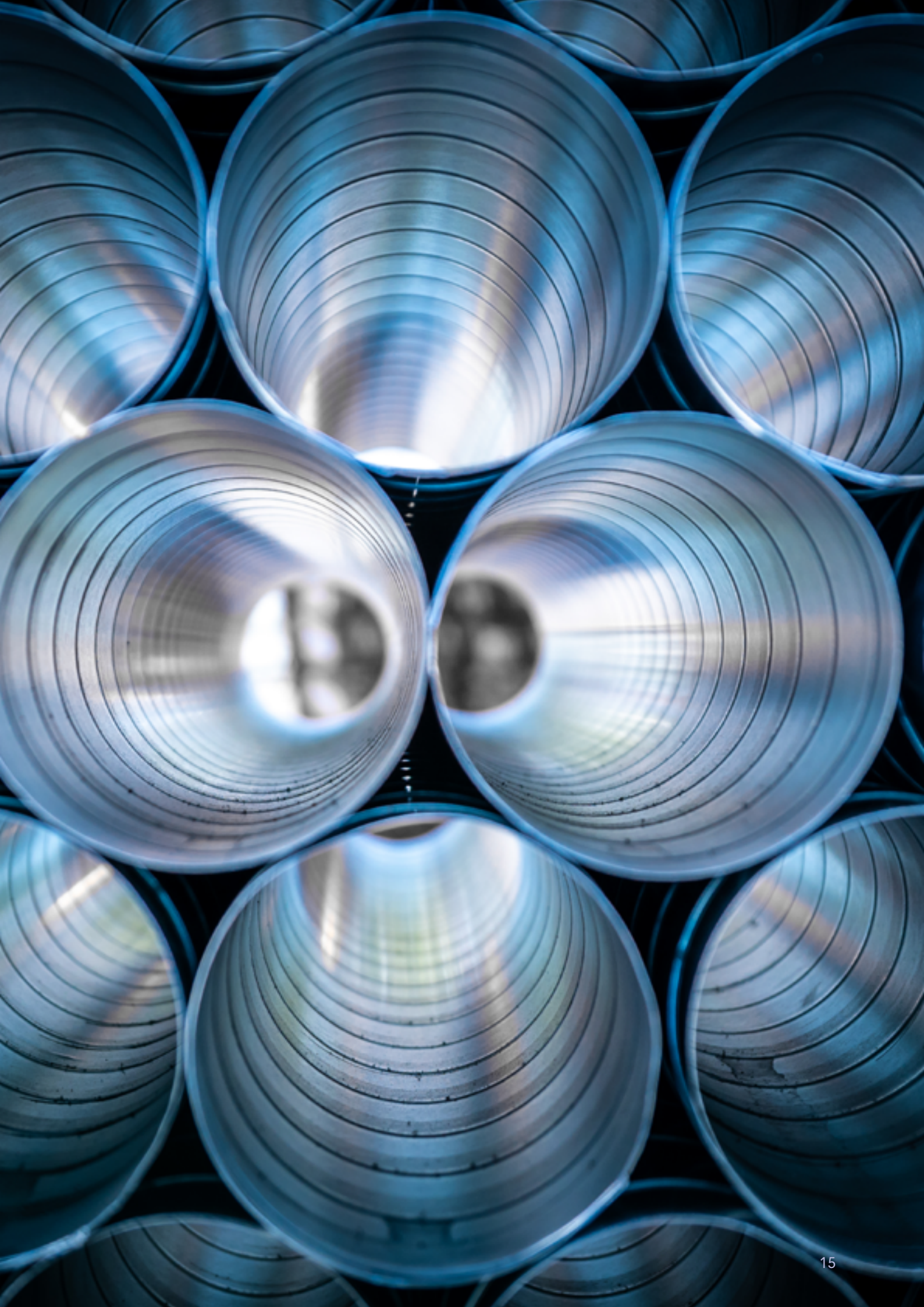
– Fenagy

Fenagy

Fenagy A/S er en dansk producent af store varmepumper og industrielle køleanlæg baseret på naturlige kølemidler som CO₂, isobutan og propan.

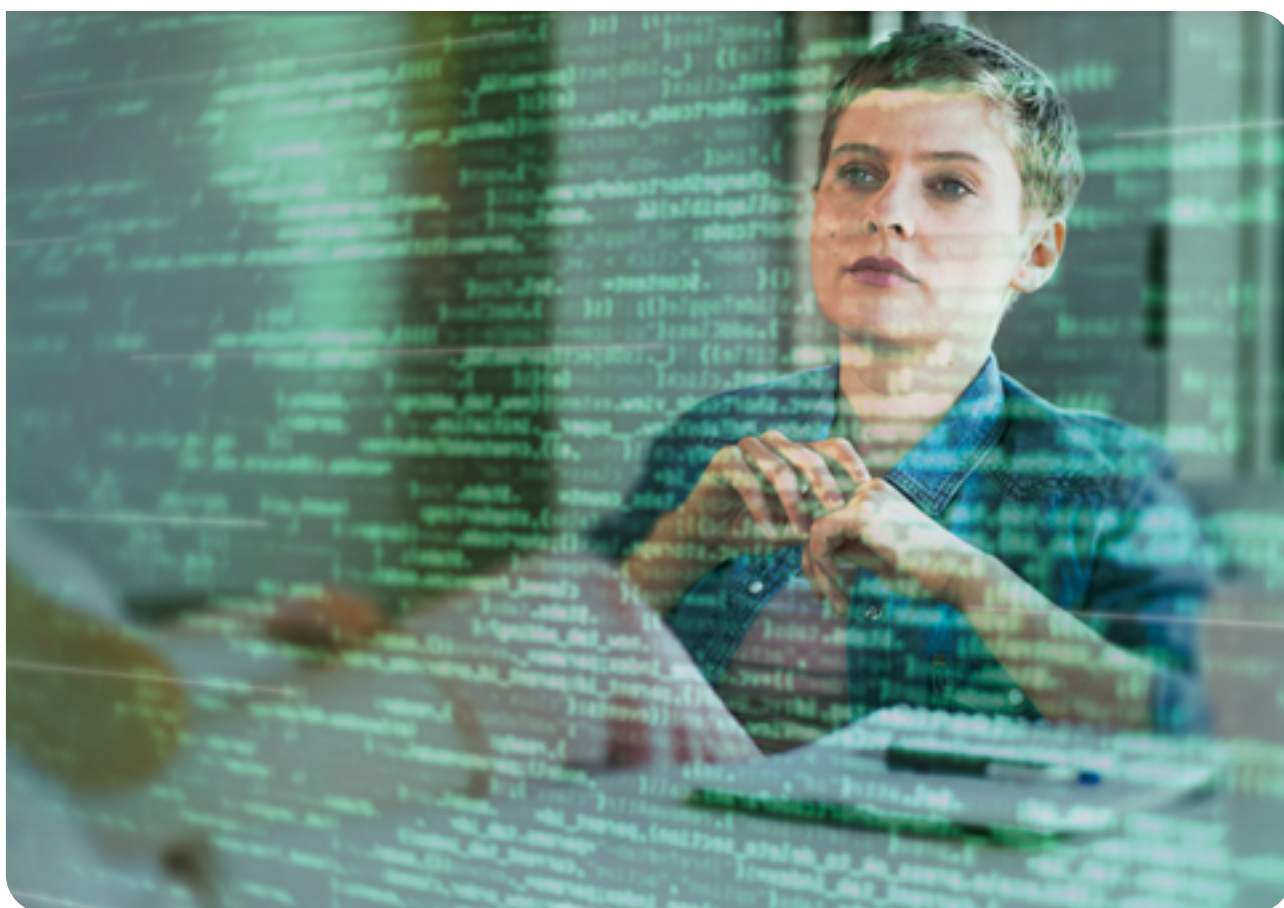
Virksomheden fokuserer på at levere effektive og bæredygtige løsninger til fjernvarme og industri.

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

Danmarks Statistik: Indberetninger er tidskrævende og ukoordinerede

Byrder	• Omfattende lovpligtige indberetninger med uklar værdiskabelse • Ad hoc undersøgelser og forskellige dataformater • Ufleksible deadlines
Påvirkede virksomheder	• Omkring 50.000 private virksomheder udtages til indberetning årligt
Byrder kan lettes gennem	• Større fleksibilitet i deadlines • Lavere detaljeringskrav • Færre ad hoc undersøgelser

Indberetning til Danmarks Statistik er en lovpligtig proces, hvor virksomheder placeret i Danmark bidrager med data om deres aktiviteter, køb, salg, priser, ansatte og løn. Disse oplysninger bruges til at udarbejde statistik om erhvervslivet, som anvendes af både nationale og europæiske myndigheder, brancheorganisationer, virksomheder, forskere og borgere.

I 2023 blev cirka 50.000 ud af 410.000 aktive private virksomheder anmodet om at indberette til en eller flere af de omkring 65 lovbestemte statistikker, hvilket resulterede i cirka 330.000 indberetninger det år. Udvælgelsen af virksomheder baseres på størrelse, branche og andre relevante kriterier for at sikre repræsentativitet, hvor de mindste virksomheder indberetter mindst, og de største mest.

Typisk indberetter en mindre gruppe af udvalgte virksomheder for hver statistik. For nogle statistikker kræves det, at alle virksomheder inden for bestemte brancher, som opfylder et minimum af ansatte eller omsætning, indberetter. Det er forskelligt fra statistik til statistik, om indberetningen skal ske månedligt, kvartalsvis, halvårligt eller årligt. Dette varierer også afhængig af virksomhedsstørrelse.

Foruden lovpligtige indberetninger sender Danmarks Statistik også anmodninger ud i forbindelse med ad hoc undersøgelser.

En undersøgelse udarbejdet af DI viser, at 64 pct. af de adspurgte virksomheder oplever indberetning til offentlige myndigheder som en byrde, hvilket gør det til den mest udbredte administrative byrde.

Byrder

Omfattende lovpligtige indberetninger med uklar værdiskabelse

Indrapportering til Danmarks Statistik kræver tid og ressourcer, som ellers kunne bruges på virksomhedernes kerneforretning. Særligt opleves mængden af lovpligtige indberetninger til Danmarks Statistik og andre myndigheder som byrdefuld. Virksomhederne er ikke klar over, hvilken værdi indberetningerne skaber og oplever at skulle løfte en ekstra administrativ byrde uden værdi for virksomheden selv. Dette er i modsætning til eksempelvis refusion for sygedagpenge, der trods bøvler i sidste ende giver penge i kassen.

Ad hoc undersøgelser og forskellige dataformater

De mest ressourcekrævende indberetninger til Danmarks Statistik omfatter ad hoc indberetninger og indberetninger, hvor data skal opgøres i flere formater, hvilket øger kompleksiteten i virksomhedernes indberetningssystemer og arbejdsgange.

Virksomheder bliver tilfældigt udvalgt til ad hoc undersøgelser, hvilket betyder, at de får en ekstra arbejdsbyrde uden forudgående varsel. Disse undersøgelser kræver ofte detaljerede oplysninger, som virksomhederne ikke nødvendigvis har let tilgængelige, såsom specifikke typer emballage eller mængden af svessegasser. Med en typisk tidsfrist på 2 – 3 uger kan det være en stor ekstra byrde, især for små virksomheder med begrænsede ressourcer.

Ufleksible deadlines

Virksomheder oplever manglende fleksibilitet i deadlines, særligt i forbindelse med ferieperioder, hvor det kan være svært at imødekomme deadlines for indberetninger.

Fenagy bøvler med indberetning af data i forskellige enheder, manglende fleksibilitet i deadlines og byrdefulde ad-hoc rapporteringer:

1

Indberetning af data i forskellige enheder

Fenagy har investeret betydelige ressourcer i dataindsamlingen til Danmarks Statistiks månedlige statistikker, ”Industriens køb af varer” og ”Industriens salg af varer”, hvor både mængder og værdier skal indberettes.

Da fakturaer fra underleverandører ofte ikke indeholder vægtoplysninger, har Fenagy selv måtte indhente disse data og har i visse tilfælde selv vejret varerne. Opgaven kan virke enkel, men bliver hurtigt omfattende, når den skaleres op til samtlige transaktioner i virksomheden.

Efter en betydelig indsats for at imødekomme rapporteringskravene er byrden nu på et acceptabelt niveau trods løbende justeringer. Ad-hoc undersøgelser giver dog stadig ressourcemæssige udfordringer, da virksomheden ofte ikke har de nødvendige data tilgængeligt.

2

Manglende fleksibilitet i deadlines

Fenagy oplever manglende fleksibilitet i deadlines fra Danmarks Statistik i forhold til andre myndigheder, der udviser større fleksibilitet og giver virksomhederne ekstra tid til at indberette i ferieperioder. Indberetter virksomheden ikke til tiden, kan de blive pålagt bøder.

3

Ad-hoc rapportering øger den administrative byrde

Fenagy oplever, at omfanget af ad-hoc statistikker er urimeligt stort og pålægger virksomheden betydelige administrative byrder. I det forgangne år er virksomheden blevet udvalgt til at indberette på ad-hoc statistikker cirka en gang om måneden.

Virksomheden har typisk kun 2–3 uger til at indsamle og rapportere data, og der stilles ofte krav om detaljerede oplysninger, selv inden for områder, der kan være irrelevante for virksomheden. For eksempel skulle Fenagy i en undersøgelse af industriens energiforbrug rapportere om mængden af svejsegasser, som kun udgør en minimal del af virksomhedens produktionsomkostninger.

Der er en disconnect mellem dem, der bestiller indberetninger, og dem, der skal levere dem.

Det er gratis for det offentlige at lave en ny statistik, mens byrden ligger hos virksomhederne, der skal bruge betydelige ressourcer på at efterleve endnu et indberetningskrav.

Fenagy

Fenagy A/S blev grundlagt i 2020 og er en dansk producent af store varmepumper og industrielle køleanlæg baseret på naturlige kølemidler som CO₂, isobutan og propan.

Virksomheden fokuserer på at levere effektive og bæredygtige løsninger til fjernvarme og industri.

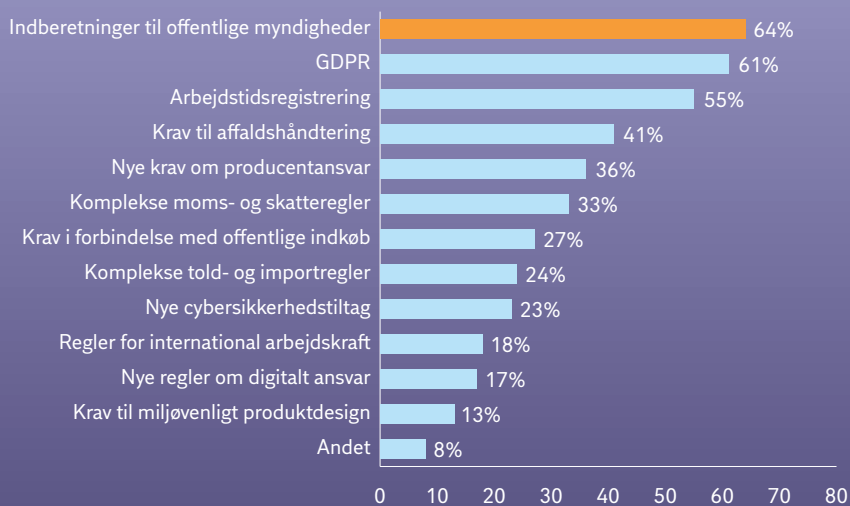
– Fenagy

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

Indberetninger til offentlige myndigheder er den byrde, som flest danske virksomheder peger på:

Indberetninger til offentlige myndigheder er den byrde, som flest danske virksomheder peger på.

64%

af DI's medlemmer oplever, at indberetninger til offentlige myndigheder er en byrde for deres virksomhed

Kilde: DI (2025a)

Dansk Sintermetal bruger unødigt tid på indberetninger på grund af Danmarks Statistiks varekoder og forskellige formater:

1

Unødigt mange varekoder

Dansk Sintermetal skal ved indberetning til Intrastat opdele deres transaktioner i op mod 50 varekoder, mens deres transaktioner i internationale organers opgørelser, som Eurostat, kun falder under fire varekoder. De internationale organers opgørelser for Danmarks handelsstrømme stammer fra data fra Intrastat.

2

Salg skal rapporteres i forskellige formater afhængig af varekode

Afhængigt af varekode skal Dansk Sintermetal rapportere deres salg i enten styk, mængde eller omsætning i Intrastat. De forskellige formater betyder, at Dansk Sintermetal bruger væsentligt mere tid på indberetninger, end hvis salget blev opgjort i én enhed. Virksomheden vurderer, at de årligt bruger ¾ årsværk på indberetninger, hvor indberetninger til Danmarks Statistik udgør den største byrde.

Indberetning til Danmarks Statistik kunne ordnes inden for fem minutter, hvis Danmark Statistik brugte de internationale varekategorier.

– Dansk Sintermetal

Dansk Sintermetal

Dansk Sintermetal, grundlagt i 1959, fremstiller sintrede emner efter deres kunders ønsker. Virksomheden har 65 ansatte og er underleverandør til både internationale og nationale virksomheder inden for en bred vifte af brancher.

Skattelovgivning: Reglerne er komplekse og tager ikke højde for væsentlighed

Byrder

- Komplekse og ugennemskelige skatteregler
- Kontinuerlig indførelse af nye regler uden væsentlighedsprincip
- Mikroadministration for småpenge

Påvirkede virksomheder

- Alle

Byrder kan lettes gennem

- Enklere skatteregler
- Indførelse af væsentlighedsprincip

Skatteministeriet er ansvarlig for at udforme, implementere og overvåge Danmarks skattepolitik og skatteregler. Ministeriet har til opgave at sikre en effektiv og retfærdig skatteopkrævning, som er gennemskuelig og understøtter økonomisk vækst.

Skattereglerne i Danmark omfatter et sæt love og bestemmelser, der regulerer, hvordan skatter, moms og afgifter opkræves og administreres. Formålet med reglerne er at sikre, at staten modtager de nødvendige indtægter til at finansiere offentlige ydelser og aktiviteter.

Selvom Skatteministeriet har til opgave at sikre en effektiv og gennemskuelig skatte- og momsopkrævning, er reglerne mange, komplekse og fyldt med specifikationer, der afhænger af faktorer som virksomhedsstørrelse, type, aktivitet samt internationale aftaler og EU-reguleringer. Reglernes kompleksitet betyder, at virksomheder må afsætte betydelige ressourcer og tid til at forstå og overholde reglerne.

En undersøgelse udarbejdet af DI viser, at 33 pct. af de adspurgte virksomheder oplever komplekse moms- og skatteregler som en byrde, og både små og store virksomheder anser reglerne som en af de største administrative byrder.

Byrder

Komplekse og u gennemskuelige skatteregler

Skatteministeriet udarbejder ofte ny skattelovgivning, og de løbende ændringer pålægger virksomheder betydelige administrative byrder. Virksomheder må bruge mange ressourcer på at holde sig ajourført og sætte sig ind i de nye regler for at sikre overholdelse af ny skattelovgivning for at kunne afregne den korrekte skat for både virksomheden og medarbejderne. Særligt for mindre virksomheder kan det være en stor udfordring at forstå og implementere de komplekse skatteregler korrekt. En mere simpel og stabil lovgivning vil ikke kun gøre det lettere for virksomheden at leve op til reglerne, men også mindske de administrative byrder for både virksomheder og myndighederne.

For at lette både skattemyndighedernes og virksomhedernes byrder i forbindelse med administration af reglerne har DI samlet 60+ forslag til, hvordan skattesystemet kan forenkles. Det gælder bl.a. områder som medarbejderaktier, lønindberetning, skattefri rejsegodtgørelse og regler, der regulerer beskattningen af medarbejdere, som er rekrutteret i udlandet.

Kontinuerlig indførelse af nye regler uden væsentlighedsprincip

Virksomheder efterspørger et væsentlighedsprincip i Skatteministeriets udarbejdelse af ny skattelovgivning. Ofte er lovgivningen unødigt detaljeret og kompleks uden væsentlig effekt på statens skatteindtægter. Virksomhederne oplever, at skattereglerne udformes med et mål om høj præcision, men den omfattende kompleksitet gør det i praksis umuligt og meget byrdefuldt for virksomheder.

Mikroadministration for småpenge

Virksomheder oplever, at Skatteministeriet udformer ny lovgivning, som pålægger dem at foretage mikroadministration for at opfylde regler, som i sidste ende kun har en minimal effekt på skatteindtægterne.

Luxplus oplever at bruge uforholdsmæssigt mange ressourcer på at overholde en unødigt kompleks skattelovgivning, som kun giver småpenge i statskassen:

1

Kompleks skatte- og momslovgivning skaber byrder og utryghed

Den komplekse og i omfang hurtigt voksende skatte- og momslovgivning gør det byrdefuldt for virksomhederne at sikre overholdelse af reglerne. Luxplus gør sit bedste for at efterleve lovgivningen, men kompleksiteten og hyppige lovændringer skaber usikkerhed og bekymring. Luxplus bruger flere timer hver måned på at håndtere forpligtigelser i henhold til reglerne.

2

Lovgivningens paradoks

Luxplus oplever et paradoks i den nuværende lovgivning. Reglerne har til formål at opnå korrekt afregning af skat, moms og afgifter. Imidlertid betyder reglerne ofte, at virksomhederne er nødt til at foretage komplekse beregninger og vurderinger for at leve op til reglerne. Det medfører risiko for fejl. Reglernes kompleksitet risikerer derfor at stå i vejen for korrekt regelefterlevelse – ofte på områder, der ikke har nogen større provenumæssig effekt.

3

Regler fører til mikroadministration

Et eksempel på komplekse regler er beregningen af den moms, der er forbundet med en virksomheds drift af egen kantine. Her skal foretages en omstændelig sondring mellem, hvilke udgifter, der er momsfradrag for og hvilke udgifter, der ikke er momsfradrag for. Et andet eksempel er beregning af momsfradragets størrelse for mobiltelefoner, der også må anvendes privat. Her skal der foretages en vurdering af den arbejdsmæssige henholdsvis private anvendelse, da der kun er momsfradrag for den arbejdsmæssige del.

Man skulle tro, at Skatteministeriets mantra er ”roughly right than exactly wrong”, når de udformer ny skattelovgivning, som er urimelig kompleks og giver indtryk af en præcision, der ikke findes og intet har med virkeligheden at gøre.

– Luxplus

Luxplus

Luxplus er online forhandler af hår-, kosmetik- og helseprodukter i fem europæiske lande. Virksomheden blev grundlagt i 2013, og i 2020 overtog kapitalfonden CataCap aktiemajoriteten i virksomheden. I dag har virksomheden omkring 70 medarbejdere.

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

EU's produktkrav: Manglende håndhævelse giver konkurrenceforvridning og usikkerhed

Byrder	• Utilstrækkelig markedsovervågning • Tvivlsomme produkter går under radaren hos de notificerede organer
Påvirkede virksomheder	• Alle produktionsvirksomheder
Byrder kan lettes gennem	• Flere ressourcer til markedsovervågning • Individuelle søgsmålskompetence • Mere kontrol med notificerede organer

Virksomheder, der producerer, importerer eller distribuerer produkter i Danmark, skal overholde europæisk og eventuel supplerende dansk produktlovgivning. Mange produkter skal være CE-mærket for at vise, at de opfylder EU-krav til sundhed, sikkerhed og miljøbeskyttelse. Det er krav, der skal sikre, at brugerne ikke kommer til skade og miljøkrav, der fokuserer på f.eks. genanvendelighed og begrænsning af farlige stoffer. De fælles regler stiller også krav om tydelig mærkning og information om, hvordan produkterne skal bruges, så forbrugerne kan træffe sikre og informerede valg. Lovgivningen driver også innovation, da lovgivningen får virksomheder til at investere i udvikling af f.eks. mere miljøvenlige produkter. Samtidig harmoniserer europæisk lovgivning reglerne på tværs af EU-landene, hvilket gør, at de samme produkter kan sælges overalt i EU.

Danske virksomheder bruger mange ressourcer på at sikre og dokumentere, at deres produkter lever op til den gældende lovgivning og at tilpasse sig ændringer og nye krav. Manglende håndhævelse kan gøre det sværere for lovlige virksomheder at konkurrere (på deres hjemmemarked og i resten af Europa), fordi konkurrenter, der ikke bærer samme omkostninger, ikke bliver udtaget til kontrol. Det giver de brodne kar en urimelig prisfordel, udsætter brugerne for farer og EU opnår ikke det fulde formål med produktkravene (f.eks. grøn omstilling).

Byrder

Utilstrækkelige markedsovervågning

EU's produktlovgivning håndhæves ved, at nationale myndigheder i medlemslandene overvåger markedet og kontrollerer produkterne. Dette kan inkludere kontrol af mærkning eller dokumentation samt test af produkterne. Markedsovervågning er en national kompetence. Ifølge EU-reglerne skal hver enkelt medlemsstat udarbejde en national strategi for arbejdet. Den danske strategi for 2022 – 2025 har fokus på at sikre en ensartet, fyldestgørende og integreret tilgang til markedsovervågning og håndhævelse af EU-reglerne med fokus på e-handel, digitalisering samt klimabelastning og andre grønne produktkrav.

Men virksomhederne oplever, at myndighederne ikke prioriterer håndhævelse af EU's produktkrav i tilstrækkelig grad. Derfor ønsker virksomhederne, at myndighederne skal kontrollere mere. De efterspørger også muligheden for øget individuel søgsmålskompetence for derved at give virksomhederne en direkte adgang til at forfølge konkurrenter, som udnytter den manglende kontrol til at sælge billige, men ulovlige produkter, hvilket også vil lette myndighedernes arbejdsbyrde.

Tvivlsomme produkter går under radaren hos de notificerede organer

Notificerede organer er uafhængige certificeringsorganer, der alt afhængig af lovgivning, er obligatoriske eller frivillige at bruge, når man skal dokumentere, at produkter opfylder EU's krav til sikkerhed, sundhed og miljøbeskyttelse. Håndhævelsen af EU's produktlovgivning kan således være afhængig af, at de notificerede organer gør deres arbejde godt nok. Nationale akkrediteringsorganer, som DANAK i Danmark, skal sikre, at de notificerede organer er kvalificerede til at gøre det, de skal, korrekt og pålideligt.

Danske virksomheder oplever, at ikke-europæiske konkurrenter sælger CE-mærkede produkter i Europa, som tydeligvis ikke lever op til EU's produktkrav, og de peger på, at mange af disse produkter er blevet certificeret af notificerede organer, der ikke gør det godt nok. Derfor mener de, at kontrollen med de notificerede organer skal forbedres, ligesom der skal skabes bedre grundlag for at sammenligne de ydelser, de leverer.

Grundfos efterspørger, at de danske myndigheder prioriterer overvågning af EU's produktkrav

1

Konkurrenter lever ikke altid op til EU's produktkrav

EU stiller krav om CE-mærkning af energieffektiviteten af pumper solgt på det indre marked, men konkurrerende produkter lever ikke altid op til kravene uden, at det får konsekvenser for virksomhederne.

2

Manglende allokering af ressourcer til markedsovervågning

Myndighederne har ikke tilstrækkelige ressourcer til at håndhæve lovgivningen. Grundfos kan ikke selv klage over ulovlige produkter, fordi virksomheder ikke har søgsmålskompetence. Det skævvrider konkurrencen til fordel for virksomheder, der ikke påtager sig ansvar og omkostninger ved at leve op til særlige EU krav.

Det er frustrerende at se konkurrerende produkter, der ikke lever op til EU's produktkrav, blive solgt i EU uden nogen konsekvenser og uden at kunne gøre noget ved det.

– Grundfos

Grundfos

Grundfos er en danskejet, globalt ledende virksomhed inden for pumpe-løsninger og vandteknologi.

Virksomheden blev grundlagt i 1945, og leverer i dag innovative løsninger til både private, industrielle og kommercielle anvendelser med deres ca. 20.000 medarbejdere.

Universal Robots efterspørger bedre overvågning af notificerede organer

1

Mange billige kopiprodukter i omløb

Teradyne Robotics har 5-6 medarbejdere, der arbejder fuld tid på at sikre, at virksomhedens produkter lever op til de mange krav i EU's produktlovgivning (To medarbejdere er dedikeret specifikt til Universal Robots' produkter). Universal Robots finder hyppigt konkurrerende produkter på markedet, der er certificeret af en lille gruppe af de notificerede organer, som til trods for certificeringen ikke lever op til kravene i de harmoniserede standarder.

2

Kontrol med CE-mærkning er begrænset

Universal Robots oplever, at de CE-mærkede produkter, der ikke lever op til EU's produktkrav, ofte er certificeret af de samme notificerede organer. Virksomheden mener, at de akkrediterings-organer i EU, der er ansvarlige for at godkende dem, burde følge mere systematisk op og gennemføre flere kontroller af de notificerede organer, de godkender.

Da vi åbnede en konkurrents robot tog det os kun fem minutter at dokumentere, at den ikke lever op til EU's produktkrav, selvom den var CE-mærket.

– Universal Robots

Universal Robots

Universal Robots er dansk pioner inden for kollaborative robotter og automatiseringsløsninger. Virksomheden opererer globalt og hjælper deres kunder med at optimere deres produktionsprocesser. Universal Robots blev grundlagt i 2005 og er i dag en del af Teradyne Robotics, som har omkring 1200 medarbejdere.

Byggreglement: Komplekst og foranderligt byggereglement skaber usikkerhed

Byrder

- Komplex og omfattende lovgivning
- Hyppige opdateringer og manglende kommunikation ved fund af fejl
- Manglende bistand og vejledning

Påvirkede virksomheder

- Rådgivere, bygherrer og udførende i byggebranchen

Byrder kan lettes gennem

- Bistandsforpligtelse overfor udførende og projekterende
 - Styrket kommunikation om opdateringer og fund af fejl
 - Sproglig forenkling og øget brug grafisk understøttelse af vejledninger
-

Byggeloven fastsætter de overordnede rammer og krav for byggeri, mens Bygningsreglementet fra 2018 (BR18) fastlægger de mere detaljerede krav. Formålet er at sikre, at byggerier udføres og indrettes, så det er tilfredsstillende i både brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende. Virksomheder oplever lovgivningen som omfattende og kompleks. Lovgivningens mange tekniske specifikationer i BR18 har medført, at rådgivere typisk specialiserer sig i delområder fremfor det samlede regelværk.

Lovgivningens kompleksitet afspejles bl.a. ved de mange understøttende dokumenter. Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet vejledninger, der henvises til i BR18, og som skal understøtte forståelsen af kravene. Derudover henvises der i BR18 bl.a. til standarder (Eurocodes med tilhørende Nationale Annekser), der beskriver, hvordan de projekterende skal beregne og projektere bærende konstruktioner.

Med afsæt i tillægsaftale af 30. maj 2024 om national strategi for bæredygtigt byggeri har Social- og Boligstyrelsen igangsat ”Det helhedsorienterede bygningsreglement”. Reglementet udvikles i perioden 2024 – 2028, og virksomhederne håber, at det nye reglement vil føre til en mærkbar lettelse af nedenstående byrder.

Byrder

Kompleks og omfattende lovgivning

Kravene i BR18 er mange og skrevet i et kompliceret sprog, som kræver stor teknisk ekspertise at forstå. Det betyder, at byggerier i dag ofte må inddrage specialister inden for forskellige områder af reglementet, hvilket fordyrer og forsinker byggeriet.

Hyppige opdateringer og manglende kommunikation ved fund af fejl

BR18 opdateres ofte med nye regler og krav, herunder nye beregningsmetoder til at dokumentere, at byggeriet lever op til de fastsatte krav. Virksomhederne oplever ikke sjældent, at beregningsmetoderne indeholder fejl, som først opdages under implementering, som fører til mange løbende justeringer. De hyppige ændringer kræver omkostningstunge tilpasninger af arbejdsprocesser og oplæring af medarbejdere. Herudover oplever virksomhederne, at justeringer i beregningsmetoder og afklaringer af tvivlsspørgsmål i forhold til lovgivningen ikke kommunikeres effektivt til branchen. Der mangler en systematisk proces for at rette fejlene og sikre, at fejlene konsekvent rettes og gøres tilgængelige for hele branchen. Styrelsen har anerkendt problematikken, og der er igangsat et arbejde for at etablere en sådan proces. Styrelsen har desuden tilkendegivet, at det kun er allerhøjest nødvendige ændringer, der vil komme i BR18 fremover (f.eks. ændringer i klimakrav samt krav fra EU-forordninger og direktiver), da de nu arbejder hen imod et nyt bygningsreglement.

Manglende bistand og vejledning

Virksomhederne oplever, at øget ressourcepres på myndighederne begrænser adgangen til løbende bistand til fortolkning og forståelse af ny lovgivning. Social- og Boligstyrelsen har en vejlednings-forpligtigelse overfor myndighederne, men ikke overfor de udførende og projekterende. I praksis betyder det, at udførende og projekterende må indsende forespørgsler og afvente svar. Den manglende bistand kan føre til forskellige fortolkninger af lovgivningen, som kan give usikkerhed og ineffektivitet i branchen.

Niras oplever, at hyppige ændringer af lovgivningen og manglende kommunikation skaber usikkerhed og ineffektivitet:

1

Hyppige ændringer i lovgivningen

Bygningsreglementet revideres ofte, og Niras oplever, at de hyppige ændringer fører til uklare krav og ufuldstændige beregningsmetoder. Det er ressourcekrævende for dem som virksomhed, og derfor efterspørger de færre ændringer og højere kvalitet.

2

Manglende videndeling

Niras efterspørger en mere struktureret proces for vidensdeling og kommunikation i branchen. På den måde kan spørgsmål om uklarheder og fejl i beregningsmetoder effektivt deles i branchen

3

Omfattende dokumentationskrav

Niras oplever, at dokumentationskravene er blevet markant mere omfattende og tidskrævende, hvilket påvirker både effektiviteten og omkostningerne i byggeprojekter.

Vi har forståelse for, at ufuldstændig lovgivning kan komme ud, men vi har svært ved at forstå, at der ikke gøres en mere aktiv indsats for at rette dem og informere hele branchen, når der opstår fejl.

– Niras

Niras

NIRAS, grundlagt i 1956, er en dansk rådgivende ingeniørvirksomhed med 3.000 medarbejdere.

Niras arbejder globalt inden for byggeri, infrastruktur, udviklingsbistand, procesindustri, forsyning, miljø, data, analyse og planlægning.

Jørn Johansen efterspørger et bygningsreglement, som er skrevet i enkelt og letforståeligt sprog:

1

Stor detaljegrad i bygningsreglementet

Jørn Johansen oplever, at bygningsreglementet er skrevet med en så høj detaljeringsgrad, at det næsten er umuligt for udførende at forstå, hvordan de skal udføre deres arbejde. Dertil kommer de omfattende dokumentationskrav for det udførte arbejde.

I stedet bør bygningsreglementet omskrives, så det bliver lettere at forstå, og der bør integreres mere grafisk understøttelse.

2

Behov for ekstern rådgivning

På grund af lovgivningens kompleksitet er udførende virksomheder i byggebranchen ofte nødsaget til at købe ekstern rådgivning eller ansætte fageksperter, hvilket øger deres omkostninger. Jørn Johansen vurderer, at omkostninger til ekstern rådgivning typisk ligger mellem 10.000 – 30.000 kr. ved småsager.

Bygningsreglementet skal skrives ud fra laveste fællesnævner for at sikre, den er forståelig og anvendelig for alle.

– Jørn Johansen

Jørn Johansen

Jørn Johansen blev grundlagt i 1988 i Næstved og beskæftiger i dag omkring 45 ansatte, herunder malere, tømrere, murere, bygningskonstruktører og administrativt personale. Jørn Johansen arbejder med vedligeholdelse, ombygning og renovering af bygninger med fokus på at bevare gode, sunde bygninger og bygningsdele.

Bæredygtigt byggeri: Dokumentationskrav og standarder bremser nye løsninger

Byrder	• Uhensigtsmæssige krav og uklare procedurer • Uensartede krav til dokumentation for brandsikkerhed
Påvirkede virksomheder	• Innovative virksomheder
Byrder kan lettes gennem	• Procedure for, hvordan nye løsninger kan blive præ-accepterede brandløsninger i Bygningsreglementets bilag til Kap. 5 Brand • Forenkling og harmonisering af dokumentationskrav til brandsikkerhed

Danmark har forpligtet sig til at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 pct. i 2030 sammenlignet med 1990. Samtidig er målet at opnå klimaneutralitet i 2045 og blive CO₂-negative i 2050. Bygge- og anlægsbranchen står i dag for 30 pct. af Danmarks samlede CO₂-udledninger, og en markant reduktion af branchens klimaaftryk er afgørende for at nå Danmarks klimamål.

Den nationale strategi for bæredygtigt byggeri fra 2021 understreger behovet for mere klimavenligt byggeri og anlæg. Alligevel oplever leverandører af innovative løsninger betydelige barrierer, når de forsøger at udbrede deres produkter. De nuværende regler stiller omfattende dokumentationskrav til materialer, metoder og tekniske løsninger, særligt inden for mere komplekse bygge-ri, hvor certificerede rådgivere skal sikre, at byggeriet overholder BR18.

I praksis er det både for dyrt og tidskrævende at anvende løsninger, der endnu ikke er dækket af eksisterende standarder og annekser. For at dokumentere, at disse løsninger er lige så effektive og sikre som traditionelle alternativer og lever op til BR18, kræves der omfattende tests.

I dag påhviler det leverandørerne af disse nye løsninger at udvikle den nødvendige dokumentation og udføre de tests, der kræves for at udarbejde nye standarder. Mange af leverandørerne er små virksomheder, som hverken har de nødvendige ressourcer eller kapital til at løfte denne opgave. Samtidig skal disse tests gennemføres og finansieres, før produkterne er kommet på markedet og skaber omsætning.

Det nuværende system skaber dermed en barriere for udbredelsen af nye, mere bæredygtige metoder. Dette bremser den grønne omstilling af byggebranchen og dermed også indfrielsen af Danmarks klimamål.

Byrder

Uhensigtsmæssige krav og uklare procedurer

Nyere løsninger og materialer stiller i visse tilfælde uhensigtsmæssige krav, da de nuværende praksisser for at efterleve BR18 er baseret på traditionelle løsninger og materialer. Virksomhederne håber, at det helhedsorienterede bygningsreglement vil skabe gode rammer for innovative materialer og løsninger, når reglementet løbende revideres frem mod 2028. Herudover efterspørger virksomhederne, at der beskrives en procedure for, hvordan nye løsninger kan blive præ-accepterede brandløsninger i BR18s bilag til Kap. 5 Brand.

Uensartede krav til dokumentation for brandsikkerhed

Leverandører oplever, at dokumentation, der lever op til dokumentationskravene i andre EU-lande, ikke altid anerkendes i Danmark. Eksempelvis kan brandtest fra andre lande ikke altid accepteres, da disse test ikke udføres i henhold til gældende standard i BR18. Herudover kan brandløsninger, der er godkendt i andre lande, ikke altid anvendes i Danmark, fordi landene stiller forskellige brandkrav. Mens regler for brandsikkerhed i andre lande ofte er baseret på sprinkling, anvender dansk lovgivning beskyttelse med beklædning. Det skaber en betydelig barriere for udbredelsen af nye, innovative løsninger.

DS1140: Store dokumentationskrav for bærende konstruktioner

Byrder	• Uensartet fortolkning af omfattende dokumentationskrav • Overfortolkning af DS 1140:2019
Påvirkede virksomheder	• Entreprenør og andre udførende
Byrder kan lettes gennem	• Ensartet beskrivelse af regler på tværs af lovgivningstekster • Væsentlighedsprincip i klassifikationen af konstruktionsdele

BR18 indførte nye krav til dokumentationen af bygningers bærende konstruktioner. Siden 1. januar 2022 har entreprenører og andre udførende typisk båret ansvaret for at planlægge og dokumentere den almene kontrol ved udførelsen af de bærende konstruktioner. Kontrollen og dokumentationen skal følge standarden DS 1140:2019, som fastlægger krav til planlægning, udførelse og dokumentation. I alt skal der udarbejdes tre dokumenter: statisk kontrolplan, kontrolrapport og 'konstruktion som udført'-rapport.

Bærende konstruktioner opdeles i konstruktionsdele, som klassificeres efter udførelsesklasse (EXC1-EXC3) og konstruktionsklasse (KK1-KK4). Jo højere udførelsesklasse, desto strengere krav til kontrol og dokumentation. For alle konstruktionsdele er der krav om egenkontrol. For konstruktionsdele, der placeres i KK2 eller højere, kræves der desuden uafhængig kontrol.

Bygningen som helhed placeres også i en konstruktionsklasse. Bygninger i KK2 og højere skal tilknyttes en ekstern certificeret statiker, som skal afgive sluterklæring, før der kan søges om ibrugtagningstilladelse.

Byrder

Uensartet fortolkning af omfattende dokumentationskrav

Virksomhederne oplever, at certificerede statikere tolker dokumentationskravene i DS 1140:2019 forskelligt, hvilket kan skyldes, at reglerne er beskrevet mange forskellige steder (f.eks. i BR18, vejledninger til BR18, SBI-anvisninger, udførelsesstandarder, etc.). De uensartede tolkninger skaber usikkerhed om, hvad der skal dokumenteres, og medfører, at kontrolplaner og kontrolrapporter skal revideres flere gange. Ofte er der gentagne udvekslinger mellem entreprenøren og udførende underleverandører, indtil statikeren er tilfreds med dokumentationen. Usikkerheden gør det svært at planlægge og gennemføre projekter effektivt.

Overfortolkning af DS 1140:2019

I dag kan alle bygningsdele, der påvirkes af en last og fører den videre i bygningen, blive betragtet som bærende konstruktionsdele. Det betyder, at bygningsdele som skillevægge og skalmure, som ikke har en bærende funktion, i fortolkningen af DS 1140:2019, kan blive klassificeret som bærende konstruktionsdele. Det resulterer i unødvendige administrative byrder i form af dokumentationskrav til bygningsdele, der reelt ikke har en bærende funktion.

De omfattende dokumentationskrav og usikkerheden ved udførelse af bærende konstruktioner betyder, at SMV'er undlader at byde på byggerier i KK2 eller højere, hvor en certificeret statiker tilknyttes. SMV'er mangler ressourcer til at efterleve kravene, hvilket giver større virksomheder en konkurrencefordel.

Aarsleff oplever, at fortolkningen af krav til indhold i dokumentationen for udførelsen varierer meget fra aktør til aktør samt at grænsen for, hvad der skal udføres uafhængig kontrol af, er for tvetydig:

1

Uklarhed om dokumentationskrav

Dokumenteret egenkontrol er dybt forankret i Aarsleffs egenproduktion, så krav om en lignende øget kontrol bør være relativ simpel at implementere. Alligevel oplever Aarsleff, at krav til udførelsesdokumentationen fører til forskellige tolkninger blandt udførende, rådgivere og certificerede statikere. I et konkret byggeprojekt med flere faseafleveringer, blev den statiske kontrolplan for udførelsen godkendt af én rådgiver, men afvist i en efterfølgende fase af en anden rådgiver fra samme virksomhed. Nogle af disse tilfælde skyldes formentlig, at både de udførende og rådgiverne er blevet klogere under processen, men det kan ikke forklare alle de forskellige tolkninger.

Som resultat af de individuelle tolkninger, oplever Aarsleff, at de som fagentreprenør må tilpasse dokumentationen ud fra de individuelle fortolkninger på de forskellige projekter, på trods af at dokumentationskravene på projekterne er bundet op på de samme standarder.

Uklarheden skaber derfor også usikkerhed i tilbudsfasen, fordi Aarsleff ikke kender det præcise dokumentationsomfang på forhånd.

2

Manglende væsentlighedsprincip i anvendelse af uafhængig kontrol i henhold til DS 1140:2019

Som totalentreprenør oplever Aarsleff, at omfanget og grænsen for konstruktionsdele, som pålægges uafhængig kontrol iht. DS 1140:2019, er for tvetydig. I dag kan bygningsdele fra aptering, som ikke har en reel bærende funktion, blive pålagt samme dokumentationskrav som egentlige bærende konstruktionsdele, herunder dobbelthøje skillevægge, midlertidige byggepladsvægge og lofter, der ikke er tabelopslag. Derudover er det ikke entydigt fra projekt til projekt, om kontrol af brandisolering skal udføres iht. DS 1140:2019 eller brandkontrolplaner fra rådgiveren. Det skaber unødvendigt administrativt arbejde og forvirring for underentreprenører, der modtager forskellige dokumentationskrav på forskellige projekter.

Fokus bør være på kvalitet fremfor kvantitet. I sin nuværende form pålægges for mange bygningsdele for omfattende krav til dokumentation.

– Aarsleff

Aarsleff

Per Aarsleff A/S udfører opgaver inden for infrastruktur, klimatilpasning, miljø, energi og byggeri. Aarsleff opererer på internationalt niveau og er markedsledende i Danmark og i de lande i Nordeuropa, hvor selskabet tilbyder sine specialiserede kompetencer. Aarsleff-koncernen blev grundlagt i 1947 og beskæftiger i dag 8.800 medarbejdere.

Brandsikkerhed: Uklare og overdrevent komplekse brandsikkerhedskrav

Byrder	• Kompliceret sprog og omfattende krav • Manglende videnskabelig dokumentation for krav • Uklare henvisninger i præ-accepterede løsninger til danske og europæiske systemer
Påvirkede virksomheder	• Brandrådgivere, projekterende og udførende
Byrder kan lettes gennem	• Forenklede og evidens-baserede krav til brandsikkerhed, særligt for bygninger med lav personintensitet • Afskaffelse af personlig hæftelse for rådgiver • Udfasning af henvisninger til de danske klasser i præ-accepterede løsninger

Bygningsreglementets kapitel 5 specificerer kravene til bygningers brandsikkerhed, herunder krav til materiale, konstruktioner, brandtekniske installationer og brand- og røgspredning.

Til at hjælpe med at forstå og fortolke kravene til sikkerhedsniveauet er der udarbejdet en vejledning og bilag med præ-accepterede løsninger, som giver konkrete forslag til, hvordan det kan sikres og dokumenteres, at bygninger lever op til kravene.

Virksomhederne oplever, at bygningsreglementet, vejledningerne og de præ-accepterede løsninger er skrevet i et komplekst sprog, der kræver stor teknisk ekspertise. Herudover afspejler mængden af krav og understøttende dokumenter i sig selv kompleksiteten i regler om brandsikring af bygninger.

Byrder

Kompliceret sprog og omfattende krav

Det tekniske sprog og de mange tekniske krav gør det ekstremt tidskrævende for virksomheder at forstå og sikre, at de efterlever kravene. For byggerier i brandklasse BK2 eller højere kræves, at en certificeret rådgiver kontrollerer og står inde for overholdelsen af brandsikkerhedskravene. Certificeringen af brandrådgiveren er en personlig certificering, hvilket kan skabe skæve incitamenter og rigide dokumentationskrav, fordi rådgiveren er bange for at miste sin certificering i forbindelse med re-certificering.

Manglende videnskabelig dokumentation for krav

Virksomheder oplever, at der ofte ikke forelægger videnskabelig dokumentation for brandsikkerhedskravene. Dette fører til omkostningstunge og overdrevne krav, som virksomhederne oplever tager udgangspunkt i worst case scenarier med lav sandsynlighed. Virksomhederne efterspørger mere videnskabelig dokumentation for at reducere unødvendige byrder.

De unødvendige byrder optræder særligt for bygninger med lav personintensitet, f.eks. lagerbygninger, hvor brandsikkerhedskravene tvinger virksomhederne til at investere i installationer, som virksomhederne ikke selv finder proportionale og værdiskabende, og som forsikringsselskaberne ikke efterspørger.

Uklare henvisninger i præ-accepterede løsninger til danske og europæiske systemer

De præ-accepterede løsninger henviser både til det danske og europæiske system for brandteknisk klassifikation. Grundlæggende forskelle mellem systemerne skaber usikkerhed om, hvilke krav bygninger skal efterleve for at kunne dokumentere, at de lever op til det nødvendige brandsikkerhedsniveau. Byggebranchen efterlyser et fælles udgangspunkt for at undgå varierende fortolkninger.

WindowMaster oplever urimelige krav til termiske røgudluftnings-systemer og uens tolkning blandt certificerede brandrådgivere:

1

Urimelige krav til motorer i røgudluftningssystemer

WindowMaster producerer blandt andet motorer til vinduer, som indgår i mekaniske røgudluftnings-systemer. Ifølge vejledningen til bygningsreglementets kapitel 5 skal komponenter, som indgår i et termisk røgudluftningssystem, være fuldt funktionsduelig ved temperaturer op til 300°C.

For at dokumentere, at deres motorer er funktionsdygtige ved temperaturer op til 300°C, kræves en heat exposure test af motoren. En sådan test er i praksis ikke mulig at udføre, da motorens funktionsdygtighed kun kan testes, når den er installeret i et vindue.

WindowMaster mener derfor, at kravet strider mod de europæiske CE-mærkningsregler. I stedet bør kravet ændres, så der i stedet stilles krav om, at produkter til røgudluftningssystemer er CE-mærket ligesom for brandventilation.

2

Forskellige tolkninger af bygningsreglementets krav blandt certificerede rådgivere

Vinduer i brandventilationssystemer kan også bruges som varmluftsluser til at lukke røg og varme ud ved brand. Bilag 12 til bygningsreglementets kapitel 5 beskriver præ-accepterede løsninger for brandtekniske installationer, herunder arealkrav for varmluftsluser, altså hvor meget vinduer skal kunne åbne for at sikre, at mængden af røg og varme, der lukkes ud, opfylder kravene i bygningsreglementet. WindowMaster mener, at det præ-accepterede arealkrav er for stort og har derfor udarbejdet teknisk dokumentation, som viser, at de kan opfylde kravene med et mindre areal.

WindowMaster oplever, at nogle certificerede brandrådgivere godkender deres dokumentation, mens andre ikke gør. Denne uensartetet tolkning skaber betydelige udfordringer i kommunikationen med markedet og kunderne, da de ikke kan garantere, at vinduer med deres motorer kan bruges som varmluftsluser. I praksis kan det medføre, at en bygning får tilladelse til at anvende vinduer som varmluftsluser, mens nabobygningen med identiske vinduer ikke får samme tilladelse.

Embedsmænd forstår ikke helt teknikken bag brandventilation og forstår derfor heller ikke kompleksiteten i det. Dette fører til en kløft mellem lovgivningens krav og den praktiske gennemførelse af disse krav.

– WindowMaster

WindowMaster

WindowMaster, grundlagt i 1990, er en dansk cleantech virksomhed, som har specialiseret sig i at producere produkter og løsninger inden for naturlig- og brandventilation til erhvervsbyggeindustrien.

Virksomhedens cleantech-løsninger reducerer energiforbruget og forbedrer samtidig luftkvaliteten i bygninger.

Bygmas byggeomkostninger steg med 17 pct. på grund af overdrevne krav til brandsikkerheden:

1

Krav til brandsikkerhed tager udgangspunkt i worst case scenarier

Bygma mener, at de nuværende brandsikkerhedskrav er overregulerede og ude af proportioner. Det er Bygmas oplevelse, at de nuværende krav tager udgangspunkt i worst case scenarier. Samtidig betyder den nuværende certificeringsordning, hvor den certificerede rådgiver hæfter personligt, at der stilles rigide dokumentationskrav, fordi rådgiveren er bange for at miste sin certificering, hvilket gør brandsikring af bygninger unødvendig dyr. Kravene afholder Bygma fra at investere i nye større byggeprojekter, fordi omkostningerne forbundet med at overholde brandsikkerhedskravene er for store.

2

Brandsikkerhedskrav til lagerbygninger er ude af proportioner

Bygma har investeret i et nyt drive-in lager på 4.000 m², hvor der maksimalt arbejder ti lageransatte ad gangen. På trods af den lave personintensitet skal bygningen leve op til en lang række brandsikkerhedskrav på grund af bygningens størrelse. Blandt andet har virksomheden skulle investere i et dyrt sprinkleranlæg og et underjordisk vandreservoir på 1.000 m³ for at leve op til bygningsreglementets krav, selvom kravene til flugtveje er overholdt, og den i forvejen lave personrisiko derfor er minimal.

Investering i sprinkleranlægget har øget byggeomkostningerne med op mod 17 pct. Derudover stilles der krav om ugentlige test af anlægget og eksterne kontroller hvert kvartal, som en del af bygningens vedligeholdelse, hvilket øger Bygmas driftsomkostninger betydeligt. Bygma finder, at både krav om sprinkleranlæg og størrelsen på vandreservoir er uforholdsmæssige (et p-hus skal f.eks. kun have et vandreservoir på 120 – 140 m³) og unødvendigt fordyrer byggeriet uden at skabe værdi for virksomheden.

Hvis der udbryder brand, og sprinkleranlægget aktiveres, kan alle varerne på lageret risikere at blive ødelagt, og Bygmas forsikringsselskab stiller derfor ikke krav om installation af sprinkleranlæg. I tilfælde af en større brand er det herudover højst usandsynligt, at bygningens stålkonstruktion kan genanvendes, og selv ved en mindre brand vil en ekstern rådgiver sjældent godkende genopførelse og dermed risikere sin certificering. Frem for den overdrevne brandsikring af bygningen, vil det være mere fordelagtigt for Bygma fortsat at sikre gode flugtveje og lade bygningen brænde ned, mens andre bygninger holdes kolde.

Rådgiverne går med livrem og seler for at undgå den mindste risiko for, at en bygning ikke lever op til kravene.

– Bygma

Bygma

Bygma er en dansk leverandør af materialer til leverandør til byggeriet med aktiviteter inden for salg og distribution af byggematerialer. Virksomheden blev grundlagt i 1952 og har i dag omkring 2.600 medarbejdere fordelt på mere end 100 forretningsenheder i hele Norden.

Fredede bygninger: Langsommelig sagsbehandling og uklare krav ved renovering

Byrder	• Rigid, langsom og uensartet sagsbehandling • Manglende adgang til vejledning • Sekventiel sagsbehandling på tværs af myndigheder • Uhensigtsmæssige lovgivningskrav
Påvirkede virksomheder	• Ejer, entreprenør og andre udførende virksomheder
Byrder kan lettes gennem	• Central fælles ansøgningsplatform • Rammegodkendelser for bygningstype og ændringer • Graduering / differentiering af fredningsniveauer • Bygningsreglement for fredede ejendomme

Enhver ændring ud over almindelig vedligeholdelse af fredede ejendomme kræver tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen. Det er ejerens ansvar at ansøge om tilladelse, som foregår via et elektronisk ansøgningsskema. Bygningsfredningsloven opererer ikke med gradueringer, så både synlige og skjulte dele, som kældre, kræver samme omfattende ansøgningsproces. Samtidig skal ændringer af fredede bygninger efterleve kravene i BR18, der som udgangspunkt er rettet mod nybyggeri. Sagsbehandlingen begynder først, når al dokumentation er på plads, og der kan først søges om byggetilladelse hos kommunen, når der er givet tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen. Slots- og Kulturstyrelsen har en målsætning om maksimalt 12 ugers behandlingstid.

Byrder

Rigid, langsom og uensartet sagsbehandling

Udflytningen af Slots- og Kulturstyrelsen til Falster i 2017 førte til tab af erfarne medarbejdere. Virksomhederne oplever, at styrelsens sagsbehandlere tolker reglerne forskelligt, hvilket fører til inkonsekvente afgørelser, og gør det svært at gennemskue dokumentationskravene. Herudover oplever virksomhederne, at sagsbehandlere håndhæver reglerne meget forskelligt. Konkret oplever virksomhederne, at der er nogle sagsbehandlere, der er pragmatiske i deres sagsbehandling, mens andre er mere rigide. Sidstnævnte gør ansøgningsprocessen mere bureaukratisk og langsommelig, og styrelsen overskrider ofte sin målsætning om maksimalt 12 ugers behandlingstid.

Manglende adgang til vejledning

Virksomhederne oplever, at mere digitale arbejdsgange har haft den utilsigtede konsekvens, at det er blevet sværere at komme i kontakt med sagsbehandlere og få hurtige afklaringer. En fælles digital ansøgningsplatform med klare dokumentationskrav og vejledning kan skabe klarhed og reducere behovet for udvekslinger mellem ansøger og styrelsen.

Sekventiel sagsbehandling på tværs af myndigheder

Virksomheder skal først have tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen, før de kan søge om byggetilladelse hos kommunen. Denne sekventielle proces forlænger den samlede tidsplan og gør det vanskeligt for virksomhederne at allokere ressourcer. Rammegodkendelser for forskellige bygningstyper og ændringer kan bidrage markant til at reducere sagsbehandlingen. De vil fungere som forhåndsgodkendelser, der giver virksomheder tilladelse til at gennemføre de planlagte ændringer uden at skulle igennem ansøgningsprocessen, forudsat ændringerne sker i overensstemmelse med rammegodkendelsen for den pågældende bygningstype.

Uhensigtsmæssige lovgivningskrav

Bygningsreglementet tager ikke altid højde for de særlige forhold, der gør sig gældende ved gamle, fredede ejendomme. Det resulterer i uhensigtsmæssige krav og komplicerede tilpasninger. Virksomheder efterspørger derfor et separat bygningsreglement for fredede ejendomme. Herudover betyder fraværet af gradueringer i bygningsfredningsloven, at virksomheder pålægges betydelige administrative byrder.

Jeudan står overfor flere barrierer i arbejdet med fredede ejendomme, som spænder fra udfordringer med at indhente tilladelser fra Slots-og Kulturstyrelsen til uhensigtsmæssige krav i bygningsreglementet:

1

Rigid og langsom sagsbehandling

Jeudan oplever, at overgangen fra en relationel til digital sagsgang har gjort det sværere at få kontakt med sagsbehandlere, hvilket forsinker processen. Desuden har tabet af erfarne medarbejdere ved udflytning af Slots-og Kulturstyrelsen resulteret i en strammere og mere varierende forvaltningspraksis trods fælles faglige retningslinjer. Det er Jeudans erfaring, at der ofte går op mod 12 uger, før de modtager et eventuelt mangelbrev.

Kravet om at få tilladelse fra Slots-og Kulturstyrelsen, før der kan ansøges om en byggetilladelse, forlænger tiden fra ide til eksekvering, og gør det svært at optimere ressourceallokering og imødekomme kunders behov.

2

Overbureauokrati

Fraværet af gradueringer i bygningsfredningsloven betyder, at alle ændringer, uanset om de er små eller store, og om de sker i synlige eller mindre synlige dele af ejendommen, skal gennemgå samme omfattende ansøgningsproces. Det pålægger Jeudan betydelige administrative byrder.

En af Jeudans grundværdier er at værne om den danske kulturarv for byens, borgernes og samfundets skyld, og virksomheden ser derfor også behovet for en bygningsfredningslov. Dog efterspørger de en bedre balance, hvor forpligtigelser og bureauokrati ikke tager overhånd.

3

Uhensigtsmæssige krav i bygningsreglementet

Bygningsreglementet er rettet mod nybyggeri, hvilket gør det uegnet til transformation- og renoveringsarbejde af fredede ejendomme. På et af sine projekter oplevede Jeudan, at en jord- og betonunderleverandører endte med at afholde administrative omkostninger, der var fire gange så store som prisen på den egentlige opgave, de skulle udføre.

Vi har oplevet, at skitserne til en helt simpel kælderdoor blev sendt frem og tilbage mellem os og styrelsen fire gange, før vi fik en tilladelse.

– Jeudan

Jeudan

Jeudan er en dansk børsnoteret ejendoms- og servicevirksomhed med fokus på investering, udvikling og drift af erhvervs- og boligejendomme. Virksomheden blev grundlagt i 1898 og råder i dag over 200 ejendomme til en samlet værdi af ca. 35 mia. kr. og har en medarbejderstab på mere end 600 medarbejdere.

Byggesagsbehandlinger: Lange og uforudsigelige sagsbehandlinger skaber usikkerhed

Byrder

- Lange sagsbehandlingstider
- Uensartet byggesagsbehandling
- Begrænset adgang til vejledning og afklaring
- Manglende samspil mellem kommunale systemer

Påvirkede virksomheder

- Bygherrer, entreprenører og andre udførende virksomheder

Byrder kan lettes gennem

- Mere effektiv og ensartet sagsbehandling, herunder brug af digitale værktøjer
 - Større fokus på forhåndsdialog i kommunerne
-

Før et byggeri kan påbegyndes, kræves en byggetilladelse fra kommunen. Det er bygningsejers ansvar at ansøge om tilladelsen, men opgaven kan udliciteres til tredjepart via fuldmagt. En analyse fra DI viser, at den gennemsnitlige byggesagsbehandlingstid i 2024 var 58 dage, og at 39 pct. af byggesagerne oversteg kommunernes servicemål for sagsbehandlingstid. Der er betydelige forskelle på sagsbehandlingstiden mellem kommunerne. I den mest effektive kommune, Vallensbæk, tog sagsbehandlingen i gennemsnit tre dage, mens sagsbehandlingen i den mindst effektive kommune, Slagelse, i gennemsnit tog 224 dage (godt 7,3 måneder) længere. Analysen viste ingen tegn på, at der er en sammenhæng mellem lange sagsbehandlingstider og antallet af byggesager i kommunerne.

I et forsøg på at effektivisere sagsbehandlingstiden implementerede kommunerne et digitalt selvbetjeningssystem (Byg & Miljø) i 2014, hvor igennem bygningsejeren skal søge om byggetilladelse.

Byrder

Lange sagsbehandlingstider

I byggebranchen er forsinkelser lig med øgede omkostninger, og lange sagsbehandlingstider fordyrer byggeprojekter for både virksomheder og private. De lange sagsbehandlingstider gør det samtidig svært for entreprenører at planlægge og allokere håndværkere effektivt, da de ikke kan forudsige, hvornår byggetilladelsen bliver givet. For entreprenører, der også investerer i byggrunde, betyder de lange sagsbehandlingstider, at deres investeringer ikke forrentes, mens de fortsat skal afholde løbende omkostninger (f.eks. ejendomsskatter).

Uensartet byggesagsbehandling

Fortolkning af regler varierer mellem sagsbehandlere, selv inden for samme kommune, hvilket fører til inkonsekvente afgørelser og forsinkelser. Varierende fortolkninger betyder, at sagsbehandlingstiden også varierer, hvilket skaber ulige konkurrencevilkår på tværs af kommunegrænser. Det er virksomhedernes oplevelse, at bygningsreglementets kompleksitet (i kombination med anden lovgivning som f.eks. planlov, klimaplaner, mv.) bidrager til forlængede sagsbehandlingstider, og at sagsbehandlere er bange for at træffe forkerte afgørelser.

Begrænset adgang til vejledning og afklaring

Virksomhederne oplever, at det er vanskeligt at komme i personlig kontakt med sagsbehandlere og hurtigt få afklaret misforståelser og spørgsmål. En større prioritering af forhåndsdialogen i kommunerne, inden ansøgning om byggetilladelse, kan gøre processen mere smidig og skabe værdi for både virksomheder og kommuner.

Manglende samspil mellem kommunale systemer

Virksomheder oplever, at dokumentation uploadet i Byg & Miljø ikke altid overføres til kommunernes underliggende sagsbehandlingssystemer. Det medfører, at kommunerne anmoder om dokumentation, som allerede er indsendt. Det fører til misforståelser og dobbeltarbejde, som øger de administrative omkostninger for både virksomheder og kommuner.

Lind & Risør bøvler med mange administrative byrder i deres hverdag, heriblandt lange byggesagsbehandlingstider

1

Uensartet byggesagsbehandling

Lind & Risør oplever betydelige forskelle i tolkning af regler blandt sagsbehandlere, selv inden for samme kommune, som resulterer i uforudsigelige og inkonsistente afgørelser.

Virksomheden har oplevet, at et godkendt højdegrænseplan i et annulleret projekt efterfølgende blev afvist i en ny byggesag på samme grund. Den uventede afvisning medførte store forsinkelser, da projektet måtte omprojekteres og genforhandles med kommunen, hvilket resulterede i øgede omkostninger.

2

Manglende samspil mellem systemer

Lind & Risør har gentagne gange oplevet, at indsendt dokumentation i forbindelse med en ansøgning om byggetilladelse ikke er blevet overført til kommunernes systemer. Som følge heraf har kommunerne eftersendt krav om dokumentation, som har ført til unødvendig dobbeltarbejde. Lind & Risør vurderer at have brugt betydelige ressourcer på at efterleve krav til dokumentation i den pågældende byggesag, som langt fra er et enkeltstående tilfælde.

3

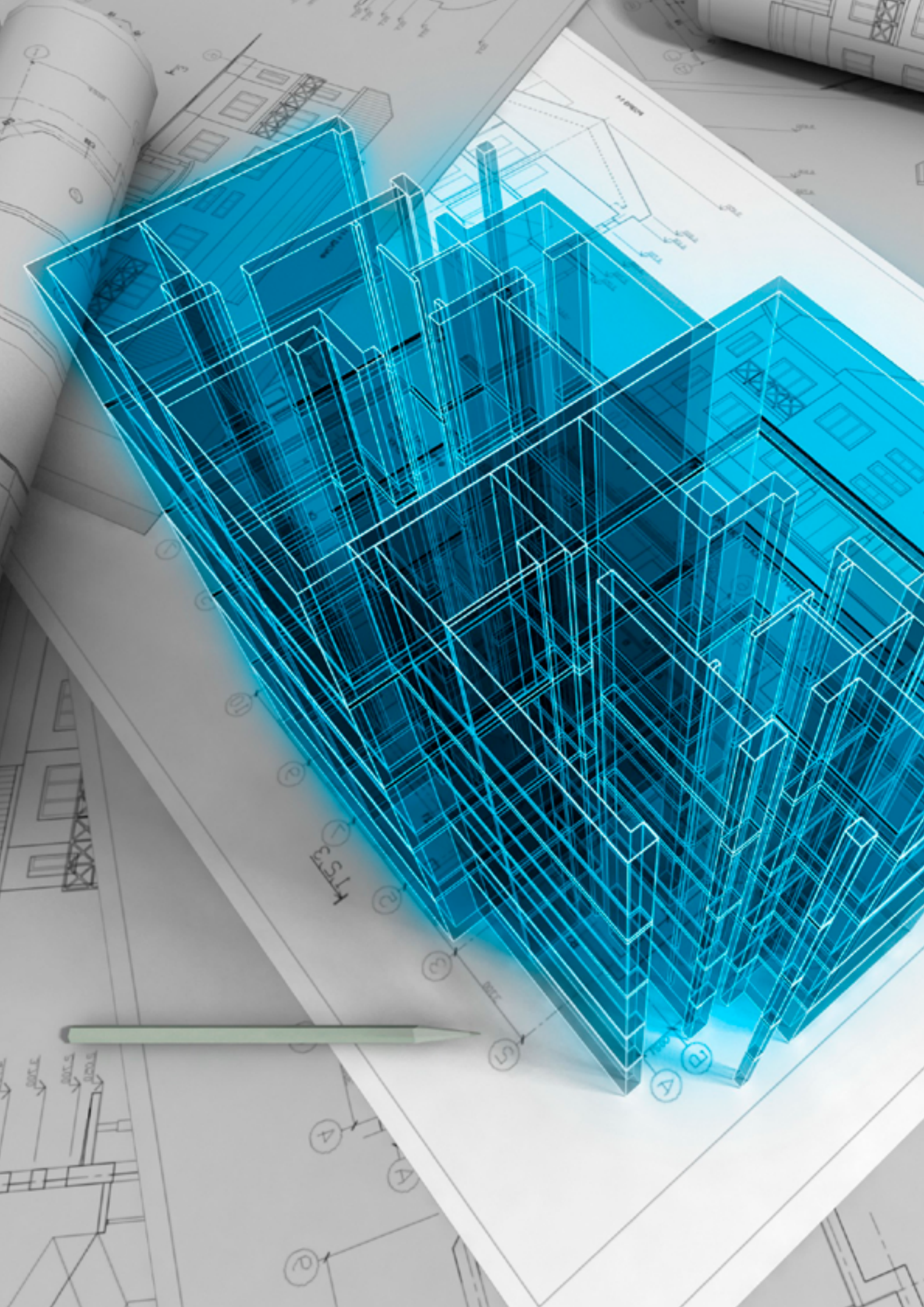
Begrænset kontakt til sagsbehandlere

Digitaliseringen af ansøgningsprocessen betyder, at al kommunikation i dag foregår digitalt. Lind & Risør oplever, at det er svært at få kontakt til de kommunale sagsbehandlere. Det betyder, at spørgsmål og afklaringer skal ske via e-mail, hvilket virksomheden oplever som tidskrævende og ineffektivt.

Lind & Risør

Lind & Risør er et dansk familieejet arkitekt- og byggefirma, som blev grundlagt i 1980.

Virksomheden leverer danske arkitekttegnede huse og ejerlejligheder i høj kvalitet med egne erfarne håndværkere. Lind og Risør er en del af hele byggeprocessen fra køb af jord til bygningen står færdig.

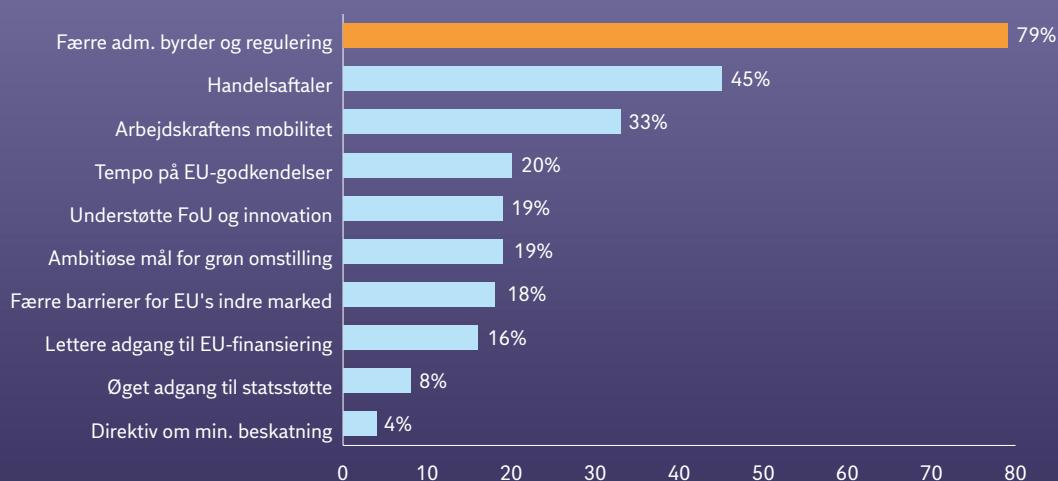

Byrder fra europæisk lovgivning

Otte ud af ti virksomheder peger på færre administrative byrder og regulering som de vigtigste EU-tiltag til at forbedre EU's konkurrenceevne. Derudover peger hver femte på hurtigere tempo på EU's godkendelsesprocesser.

Hvilke EU-tiltag vurderer du er vigtigst for at sikre europæisk konkurrencekraft?

Anmærkning: Virksomhederne har kunnet vælge op til tre svarmuligheder. Tallene er beskæftigelsesvægtet. Virksomhederne har også kunnet svare "Ved ikke/ikke relevant", "Ingen", og "Andet".

GDPR: Uforholdsmæssigt tunge databeskyttelseskrav

Byrder	• Omfattende dokumentationspligt, hvor meget er skuffearbejde • Manglende proportionalitet og ingen risikovurdering • Uensartet fortolkning og retlig usikkerhed i EU • Mangel på vejledning og uklare grænsetilfælde
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder i EU samt virksomheder uden for EU, hvis der sker behandling af personoplysninger om individer i EU
Byrder kan lettes gennem	• Mere proportionalitet og gennemsigtighed i GDPR • Endnu mere risikobaseret tilgang • Mere fleksible og klare retningslinjer

GDPR blev indført med et legitimt formål: at beskytte borgernes privatliv i en digital tidsalder. I praksis er reglerne i stigende grad blevet en administrativ byrde, hvor omfattende dokumentationskrav, rigide fortolkninger og manglende risikodifferentiering overskygger formålet om databeskyttelse. Det går ud over innovationskraft, investeringer og konkurrenceevne – og særligt små og mellemstore virksomheder rammes hårdt. De samlede GDPR-relaterede omkostninger for danske virksomheder vurderes at ligge mellem 5 og 11 mia. kr. årligt (se næste side).

Reguleringen begrænser brugen af data til legitime og samfundsgavnligt formål, herunder sundhed, videnskabelig forskning og teknologisk udvikling. Når man behandler data, som udgør en lav risiko for borgerne, pålægges der stadig tunge administrative krav, hvilket bremser innovation og implementering af nye løsninger. Samtidig gør kompleksiteten, at banker og investorer bliver mere tilbageholdende over for virksomheder med militær, teknologisk eller datatung profil – særligt i SMV-segmentet.

Byrder

Omfattende dokumentationspligt, hvor meget er ”skuffearbejde”

Virksomheder skal føre detaljerede fortegnelser over alle databehandlingsaktiviteter, udarbejde slettepolitikker og udforme risikovurderinger og vurderinger af dataoverførsler til tredjelande. De skal desuden sikre kontraktmæssigt ansvar hele vejen gennem databehandlerkæden. Mange af disse krav resulterer i dokumentation, der udelukkende eksisterer til brug ved tilsyn, og som ikke har nogen reel effekt på datasikkerheden i det daglige. Det er skjult administration snarere end effektiv regulering.

Manglende proportionalitet og ingen risikovurdering

GDPR stiller i praksis samme krav til virksomheder, der behandler sensitiv persondata, som til dem, der alene håndterer almindelige kundeoplysninger med lav risiko. Eksempelvis skal virksomheder, der blot udsender nyhedsbreve, have udarbejdet privatlivspolitik, slettepolitik, fortegnelse, TIA og risikovurderinger. Det er ude af proportion med den konkrete risiko og fører til, at ressourcer går til overimplementering frem for reel sikkerhed. En mere risikobaseret tilgang er nødvendig.

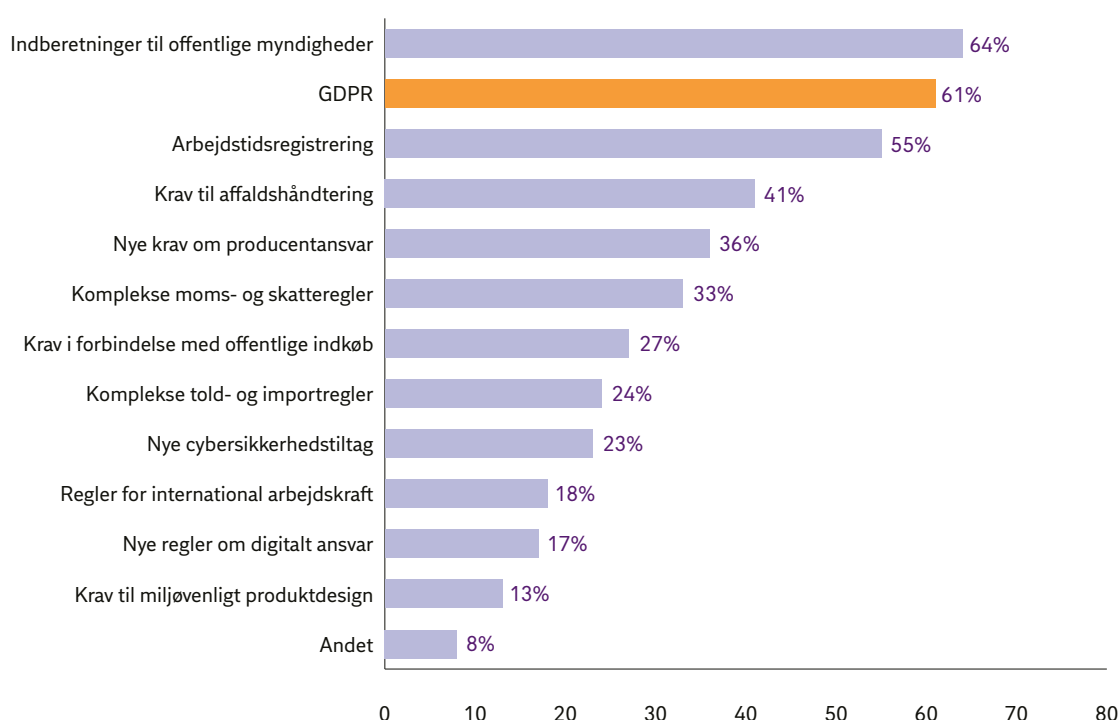
Uensartet fortolkning og retlig usikkerhed i EU

Selvom GDPR er et fælles regelsæt, tolker og håndhæver medlemslandene reglerne forskelligt. Det skaber usikkerhed, ugenomsigtighed og hæmmer grænseoverskridende databehandling og samarbejde. Den slags forskelle undergraver internationale aftaler og risikerer at stille europæiske virksomheder ringere end aktører uden for EU.

Mangel på vejledning og uklare grænsetilfælde

Virksomheder oplever stor usikkerhed om, hvornår en behandling er omfattet af GDPR – særligt ved avanceret software, sensorteknologi og AI-komponenter. Manglende myndighedsvejledning og sene afklaringer gør det vanskeligt at planlægge produktudvikling og eksport. Det forringer forudsigeligheden og øger risikoen for forsinkelser og fejl. En tidligere og mere praksisnær dialog med erhvervslivet vil kunne styrke både compliance og effektiv regulering.

Selvom GDPR trådte i kraft i 2018, oplever danske virksomheder stadig store byrder ved at skulle leve op til forordningen. Bortset fra indberetninger til offentlige myndigheder, er GDPR den regulering, som flest danske virksomheder oplever som en byrde.

GDPR har betydelige økonomiske konsekvenser for virksomhederne

En analyse fra marts 2025 viser, at europæiske virksomheder i gennemsnit har oplevet et fald i overskud på 8 pct. og en reduktion i salget på 2 pct. som følge af GDPR. For SMV'er kan overholdelsesomkostningerne reducere indtjeningen med op til 12 pct. Sammenholdt med nye tal fra Finansministeriet og DI's Lokal Erhvervsvenlighed 2025 vurderes de samlede GDPR-relaterede omkostninger for danske virksomheder at ligge mellem 5 og 11 mia. kr. årligt (nærmere de 11 mia. kr.).

Kilde: DI (2025a)

61%

af DI's medlemmer oplever,
at GDPR er en byrde for
deres virksomhed

Arbejdstidsregistrering: Rigide og ressourcekrævende krav

Byrder	• Krav om implementering af systemer, som ikke passer til arbejdsgange • Risiko for ukorrekt tidsregistrering • Tids- og kompetencekrævende administration
Påvirkede virksomheder	• Alle
Byrder kan lettes gennem	• Udvidelse af rammerne for fravigelser/undtagelser fra registreringspligten blandt virksomheder, der ikke arbejder efter medgået tid • Træning og vejledning af medarbejdere

1. juli 2024 implementerede Danmark nye regler for obligatorisk arbejdstidsregistrering for at overholde EU's arbejdsdirektiv. Direktivet fastsætter minimumsstandards for arbejdstid i EU med formålet om at sikre en sund balance mellem arbejdsliv og fritid samt beskytte arbejdstageres sundhed og sikkerhed.

I praksis betyder dette, at arbejdsgivere skal stille et system til rådighed, som gør det muligt at påse, at reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid og hviletid bliver overholdt. For at kunne opfylde dette er det nødvendigt, at arbejdstagere registrerer sin daglige arbejdstid.

Arbejdsgiveren er ansvarlig for at stille et objektivt og pålideligt system til arbejdstidsregistrering til rådighed, som muliggør præcis måling af arbejdstiden og giver medarbejdere adgang til deres egne oplysninger.

En undersøgelse udarbejdet af DI viser, at 55 pct. af alle adspurgte virksomheder og 69 pct. af de store virksomheder oplever arbejdstidsregistrering som en byrde.

Byrder

Krav om implementering af systemer, som ikke passer til arbejdsgange

Flere virksomheder oplever, at kravet om registrering af arbejdstid pålægger dem at implementere et system, som ikke giver medarbejdere nye rettigheder, men i stedet pålægger virksomhederne og medarbejderne en ekstra administrativ byrde. Den uhensigtsmæssige byrde gør det svært at sikre korrekt tidsregistrering blandt medarbejdere, hvilket bl.a. skaber en usikkerhed og bekymring for potentielle revisioner.

Risiko for ukorrekt tidsregistrering

Kravet om implementering af et tidsregistreringssystem, som ikke passer til virksomheders arbejdsgange medfører en risiko for, at medarbejdere registrerer deres arbejdstimer på en bekvem og let måde f.eks. normtiden fremfor den faktiske arbejdstid. Dette skaber et upræcist billede af arbejdstiden, som ikke afspejler virkeligheden. For virksomheder kræver det betydelige ressourcer at instruere medarbejderne i at registrere korrekt.

Tids- og kompetencekrævende administration

Den daglige administration af tidsregistreringssystemet og integrationen med andre IT-systemer, såsom løn og ferietidsregistrering, udgør en betydelig byrde. Hyppige fejl i tidsregistreringen kræver manuel korrigering, som øger virksomhedernes samlede tidsforbrug på arbejdstidsregistrering. En byrde som særligt rammer de små og mellemstore virksomheder på grund af begrænsede ressourcer.

Mange virksomheder mangler de nødvendige kompetencer til at udvikle, implementere og drifte et arbejdstidsregistreringssystem. I udviklings- og implementeringsfasen er det vigtigt at tage højde for integrationen med virksomhedens øvrige IT-systemer. I mange tilfælde har virksomheder set sig nødsaget til at bruge eksterne leverandører og helpdesk-tjenester, som udgør en økonomisk tung byrde.

Luxplus har investeret betydelige ressourcer i at implementere et arbejdstidsregistreringssystem, som ikke passer til virksomhedens arbejdsgange

1

Økonomiske og administrative byrder

Implementeringen af et arbejdstidsregistreringssystem har ført til betydelige økonomiske og administrative byrder for Luxplus. Særligt har integrationen med virksomhedens lønsystem og ferieregistrering været udfordrende. Uoverensstemmelser mellem de tre systemer udgør stadig en betydelig byrde i virksomhedens dagligdag.

Derudover har virksomheden ikke haft de nødvendige interne kompetencer til effektivt at implementere og håndtere et tidsregistreringssystem, hvilket har betydet, at de har været nødsaget til at bruge eksterne leverandører og dyre helpdesk-tjenester.

2

Bekvemlig fremfor korrekt tidsregistrering

Upåregis arbejdstidsregistrering udgør en betydelig udfordring for virksomheden. Manglende nøjagtighed i medarbejdernes registreringer fører til usikkerhed i virksomheden i forhold til, om registreringspligten overholdes. Virksomheden oplever, at medarbejdere har en tendens til at registrere bekvemt fremfor korrekt, fordi tidsregistreringen ikke tjener et egentligt formål for medarbejdere, der ikke arbejder efter medgået tid. Luxplus mener, at det er en byrde, som er svær at ændre, så længe tidsregistreringen ikke tjener et formål og bare er noget, som hurtigt skal overstås i medarbejdernes øjne.

3

Usikkerhed og bekymring

Ifølge Luxplus er medarbejdernes tendens til bekvem fremfor præcis tidsregistrering en direkte konsekvens af de pålagte krav om at implementere et system, der ikke matcher virksomhedens arbejdsgange. Det skaber en betydelig usikkerhed og bekymring blandt virksomhedens økonomiledelse, som skal stå på mål for tidsregistreringerne. Det er Luxplus' opfattelse, at det er en bekymring, som er svær at komme til livs under de nuværende regler, og at det derfor ville være hensigtsmæssigt, hvis der var flere muligheder for at undtage medarbejdere, der ikke arbejder efter medgået tid, fra registreringspligten.

Vi anerkender de gode intentioner bag arbejdstidsregistrering, men når virksomheder pålægges at investere i og implementere et system, som ikke passer til deres arbejdsgange, undermineres formålet, fordi medarbejdere ikke bruger det ”korrekt”. I stedet bør man implementere tiltag, som er tilpasset virksomheder, der ikke arbejder efter medgået tid.

– Luxplus

Luxplus

Luxplus er online forhandler af hår-, kosmetik- og helseprodukter i fem europæiske lande. Virksomheden blev grundlagt i 2013, og i 2020 overtog kapitalfonden CataCap aktiemajoriteten i virksomheden. I dag har virksomheden omkring 70 medarbejdere.

CLP-regulering: Tunge design- og detaljekrav

Byrder	• Uklare krav og manglende vejledning • Tunge designkrav • Nye krav til systemer
Ansvarlig myndighed	• DG Env, DG Grow og Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA)
Påvirkede virksomheder	• Producenter og importører af kemiske stoffer og blandinger • SMV'er i hele kemikalieværdikæden
Byrder kan lettes gennem	• Vejledning • Mere realistiske formkrav til etiketter

De nye CLP-regler, som trådte i kraft i december 2024, har til formål at give brugerne lettere adgang til oplysninger om kemiske farer ved en mere harmoniseret klassificering og mærkning af kemiske stoffer og blandinger. Reglerne introducerer kriterier for nye fareklasser og stiller omfattende krav til layout af etiketter, herunder skriftstørrelse og brug af fold-ud-etiketter. Samtidig er der indført krav til online- og refill-salg.

Selvom formålet med revisionen har været forenkling og tydelighed, oplever virksomhederne, at implementeringen medfører betydelige administrative og tekniske byrder, der ikke tager højde for praktiske forhold i værdikæden og som ikke forventes at gavne tilgængeligheden af oplysninger samt øge beskyttelsen af sundhed og miljø. Særligt virksomheder, der producerer og sælger produkter til mange forskellige markeder står overfor omfattende tilpasninger af produktionsudstyr og får en række logistiske udfordringer.

En række krav er uklart definerede i lovgivningen og en ny opdateret vejledning afventes. Derfor er der både behov for, at vejledningen snarest færdiggøres og publiceres og at reglerne tilpasses, så krav til etikettering afspejler de praktiske muligheder og der skabes proportionalitet i lovgivningen i forhold til de reelle risici.

Byrder

Uklare krav og manglende vejledning

Vejledningen til de nye regler er fortsat ikke tilgængelig og virksomhederne mangler konkret afklaring på centrale områder som tolkning af fontstørrelser og tolkning af, hvad der er "reklame" i forbindelse med online- og distancesalg.

Tunge designkrav til etiketter

Kravene til skriftstørrelser, linjeafstand og skrifttyper stiller store krav til emballagedesign – særligt på små beholdere og ved flersprogede etiketter. Det kræver indkøb af nyt produktionsudstyr og ombygning af produktionslinjerne, og det er uklart, hvordan virksomhederne kan opfylde kravene såvel teknisk og logistisk. For en række virksomheder vil kravene medføre øget behov for lagerplads, øget risiko for spild, og om-etikettering i forsyningskæden, da der ikke vil være mulighed for at mærke til det samme antal markeder på samme etiket.

Uforholdsmæssigt krav ved mindre ændringer

Virksomhederne er pålagt at opdatere etiketter med ny klassificering senest 6 måneder efter skærpelse og 18 måneder efter lempelse – uanset volumen, risiko eller en forudset senere ændring. Det skaber unødigt spild og byrde ved mindre ændringer.

Behov for proportionalitet og harmonisering

DI anbefaler, at den kommende vejledning tager højde for tekniske muligheder og harmoniseres med praktiske erfaringer fra virksomhederne. Det er afgørende, at reglerne implementeres med proportionalitet og med fokus på at undgå unødigt administrativ byrde – særligt for SMV'er.

Digitalt produktpas: Uklare krav og tung dataindsamling besværliggør implementeringen

Byrder	• Omkostningstung dataindsamling • Usikkerhed om dokumentationskrav • Risiko for dobbeltregistrering af DPP • Individuelle produktpas
Påvirkede virksomheder	• Producenter
Byrder kan lettes gennem	• Forsimpling af dokumentationskrav og standardiseret formater • Implementer incitamenter for underleverandører til at dele data effektivt • Sikrer der kun skal udarbejdes et DPP pr. vare • Effektiv håndtering af genanvendelse i praksis

Implementering af et digitalt produktpas (DPP) er et af de centrale elementer i den nye EU forordning om miljøvenligt design for bæredygtige produkter (ESPR), som trådte i kraft 18. juli 2024.

Formålet med DPP er at gøre det lettere at spore og dele detaljerede informationer om produktets oprindelse, klima- og miljøpåvirkning, anvendte materialer samt genanvendelsesmuligheder. Den præcise information, som skal inkluderes i DPP, vil blive specificeret, som DPP udrulles. DPP skal på den måde øge gennemsigtigheden og understøtte bæredygtige valg ved at give forbrugere let adgang til information om et produkts bæredygtighed og klimaaftryk. Informationen skal gøres tilgængeligt via en "databærer", såsom en QR-kode på produktet.

En undersøgelse udarbejdet af DI viser, at 13 pct. af de adspurgte virksomheder oplever krav til miljøvenligt produktdesign og implementering af digitale produktpas som en byrde, dette er særligt mellemstore virksomheder, som anser det som den største byrde.

Byrder

Omkostningstung dataindsamling

Virksomheder frygter en omkostningstung og ineffektiv dataindsamlingsproces. For at leve op til dokumentationskravene skal producenter indhente detaljerede informationer fra deres underleverandører om sammensætning, genanvendelighed og miljøpåvirkning. Erfaring viser, at leverandører ikke altid har data tilgængeligt eller er tilbageholdende med at dele dem uden økonomisk kompensation. For at minimere virksomhedernes administrative omkostninger er det derfor afgørende, at DPP fastsætter et standardiseret format for hvert datapunkt.

Usikkerhed om dokumentationskrav

Den løbende specificering af, hvilke informationer DPP skal indeholde, skaber usikkerhed blandt virksomheder, og forhindrer dem i at påbegynde omstillingen af deres interne processer. Udsættelsen kan senere føre til flaskehalse og potentielt skabe integrationsproblemer med eksisterende IT-systemer. Derudover bør dokumentationskravene begrænses til data, som er direkte relevante for DPP's formål, da dataindsamling på tværs af værdikæden er ressourcekrævende. Samtidig er det afgørende, at virksomheders intellektuelle ejendomsrettigheder beskyttes og kravene harmoniseres på tværs af EU for at minimere administrative omkostninger og maksimere DPP's potentiale.

Risiko for dobbeltregistrering af DPP

I den nuværende udformning skal DPP'er for varer, som er omfattet af byggevareforordningen, ligge i en central europæisk produktdatabase, mens øvrige DPP'er skal ligge hos producenten. Dette kan føre til betydeligt dobbeltarbejde, da mange af oplysningerne vil være de samme, men skal registreres i forskellige systemer.

Individuelle produktpas

Det digitale produktpas skal fremme genanvendelse i økonomien og vil indeholde data om et produkts genanvendte indhold. I praksis betyder det, at virksomheder skal opdatere genanvendelsesprocenten for hvert produkt eller batch, som vil gøre hvert DPP unikt. Virksomheder frygter, at udarbejdelsen af individuelle DPP bliver meget omkostningstungt og efterspørger derfor, at der udarbejdes klare og struktureret retningslinjer for en mere effektiv håndtering af genanvendelse i praksis.

WindowMaster frygter at blive pålagt betydelige administrative byrder og omkostninger på grund af krav om udarbejdelse af to DPP'er for deres motorer samt indhentning af data fra underleverandører

1

Dobbeltregistrering af DPP

WindowsMasters motorer kan anvendes i både naturlig- og brandventilationssystemer. Under de nuværende regler kategoriseres motoren som en byggevare, når den indgår i et brandventilationssystem, hvilket stiller særlige krav til organiseringen af DPP, end når motoren anvendes i et naturligt ventilationssystem, hvor motoren ikke anses som en byggevare.

Ifølge byggevarereforordningen, skal DPP'er for byggevarer ligge i en central europæisk produktdata-base, mens ESPR fastsætter, at DPP'er for øvrige varer skal ligge hos producenten. I praksis betyder det, at WindowMaster skal have to DPP'er for den samme motor.

WindowMaster frygter, at dette vil føre til betydeligt dobbeltarbejde, da mange af oplysningerne forventes at være de samme, men skal registreres i forskellige systemer.

2

Indhentning af data fra leverandører

I ESPR lægges der op til, at DPP skal indeholde oplysninger om produkters genanvendelige indhold samt anvendelsen af kritiske råvarer mv.

Underleverandører er ikke forpligtiget til at videregive disse data, mens virksomheder er forpligtiget til at rapportere på disse data gennem DPP. Dette udgør en særlig udfordring for små og mellemstore virksomheder, da de ikke har samme strategiske betydning som underleverandørernes større kunder. Som følge heraf bliver de ofte pålagt at skulle betale for data, de har brug for til deres rapportering.

Baseret på tidligere erfaring med indhentning af dokumentation for kemiske stoffer, hvor leverandører endda er forpligtet til at videregive disse informationer, forudser WindowMaster allerede nu, at DPP vil pålægge virksomheden betydelige ekstra omkostninger.

Når WindowMaster kommer og beder om oplysninger om recycled content, siger vores leverandører, at vi kan betale dem for det eller hoppe i havet.

– WindowMaster

WindowMaster

WindowMaster, grundlagt i 1990, er en dansk cleantech virksomhed, som har specialiseret sig i at producere produkter og løsninger inden for naturlig- og brandventilation til erhvervsbyggeindustrien.

Virksomhedens cleantech-løsninger reducerer energiforbruget og forbedrer samtidig luftkvaliteten i bygninger.

NIS2: Usikkerhed og uklarhed om implementering

Byrder	• Implementering af nye sikkerhedstiltag • Omfattende dokumentations- og rapporteringskrav
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder i samfundskritiske sektorer
Byrder kan lettes gennem	• Overskuelige templates med målbare sikkerhedskrav • Standarder/mærkning som dokumentation for efterlevelse

NIS2 (Network and Information Systems Directive 2) trådte i kraft i 2023 og er en opdatering af det oprindelige NIS-direktiv fra 2016. NIS2-direktivet blev vedtaget for at sikre en højere og mere ensartet digital beskyttelse af den kritiske infrastruktur på tværs af EU. NIS2-direktivet indeholder ti minimumskrav, der samlet set har en række konsekvenser for private virksomheder, herunder:

- **Udvidet anvendelsesområde:** Flere virksomheder omfattes, herunder også mellemstore virksomheder og nye sektorer som affaldshåndtering, fødevarerproduktion og fremstilling – f.eks. produktion af medicinsk udstyr og elektronik. 3255 danske virksomheder ventes omfattet.
- **Skærpede sikkerhedskrav:** Virksomheder skal implementere risikobaserede tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som bl.a. inkluderer risikoanalyse og informationssystempolitik, håndtering af hændelser, driftskontinuitet (f.eks. backup og genopretning), forsyningskædesikkerhed, adgangsstyring og cybersikkerhedstræning.
- **Hændelsesrapportering:** Væsentlige hændelser med betydning for virksomheders drift, økonomi og/eller fysiske sikkerhed skal rapporteres inden for stramme tidsfrister.
- **Ledelsesansvar og bøder:** Ledelsen holdes direkte ansvarlig for overholdelse og kan pålægges personligt ansvar. Der indføres væsentligt skærpede bøder sammenlignet med NIS1.
- **Tilsyn og håndhævelse:** Myndighederne får styrkede tilsynsbeføjelser, bl.a. tilsynsbesøg, krav om dokumentation samt påbud og sanktioner.

En undersøgelse blandt DI's medlemspanel viser, at 23 pct. af virksomhederne og 37 pct. af de store virksomheder oplever nye cybersikkerhedstiltag (f.eks. NIS2 eller CER) som en byrde.

Byrder

Implementering af nye sikkerhedstiltag

Mange virksomheder skal opgradere eller implementere nye IT-sikkerhedssystemer, incident response-processer samt adgangsstyring, backup, og kryptering. IT er rygraden i mange virksomheder i dag, og for mange virksomheder betyder NIS2 en total omlægning af deres it-sikkerhed – både teknisk og organisatorisk. Ud over de teknologiske investeringer kræver implementering af de nye sikkerhedstiltag derfor både betydelige ressourcer og kompetencer, og i mange tilfælde må virksomhederne købe ekstern konsulentbistand. Virksomhederne oplever, at implementeringen fordyres af, at sikkerhedskravene ikke er tydeligt defineret og målbare (f.eks. implementering af forsyningskædesikkerhed – hvem, hvor ofte og hvordan). Det skaber usikkerhed og risiko for, at virksomhederne overinvesterer og overimplementerer.

Omfattende dokumentations- og rapporteringskrav

Virksomhederne bruger stor administrativ kapacitet og ressourcer på at udarbejde omfattende risikovurderinger, politikker og handlingsplaner. Herudover skal væsentlige hændelser rapporteres hurtigt (tidlig varslings inden for 24 – 72 timer), hvilket kræver overvågning, processer og bemanning 24/7. Mange af de tekniske foranstaltninger er allerede indbygget som standard i mange IT-sikkerhedssystemer (f.eks. kryptering), og disse kunne tydeliggøres via templates og standarder fra myndighederne, så virksomhederne undgår at skulle lave unødvendig dokumentation, ligesom det vil lette dokumentationsbyrden væsentligt, hvis myndighederne anerkendte standarder/mærkninger som D-mærket som dokumentation for efterlevelse.

FOSS efterspørger mere målbare sikkerhedskrav med tydelig baseline for god praksis, så virksomhederne bedre kan lave deres egen risikostyring

1

Sikkerhedskrav er ikke målbare

FOSS oplever, at mange af de nye sikkerhedskrav er vagt formuleret, hvilket gør det svært for virksomhederne at måle, om de efterlever kravene. Usikkerheden betyder, at virksomhederne enten overinvesterer eller bruger unødige ressourcer på at samle dokumentation. Det gælder f.eks. for kryptografi og adgangsstyring. For langt de fleste virksomheder varetages den almindelige kryptering allerede af de almindelige protokoller i deres IT-systemer. Nu tror nogle virksomheder, at de skal til at sætte sig ind i disse og dokumentere dem i stedet for blot at henvise til eksisterende protokoller. I virksomhedernes implementering af multifaktorautentifikation er det også uklart, hvor ofte autentifikation er nødvendig, for hvem og hvor for at være sikre.

FOSS efterspørger mere målbare krav, der kan hjælpe virksomhedernes risikostyring og vil gøre det lettere for dem at lave en plan for, hvilke tiltag de kan implementere for at forbedre deres IT-sikkerhed og hvornår.

2

Manglende standardisering af dokumentations- og rapporteringskrav

FOSS modtager spørgeskemaer fra deres kunder globalt, hvor kunderne efterspørger data fra FOSS. Spørgeskemaerne varierer betydeligt, og mens nogle indeholder ganske få sikkerhedsrelaterede spørgsmål, omfatter andre 300-400 spørgsmål, hvoraf nogle vedrører strategisk materiale, som FOSS ikke kan eller vil udlevere. Variationen i spørgsmålene viser, at kunderne fortolker kravene i NIS2 meget forskelligt. Det kræver betydelige ressourcer for FOSS at levere de mange forskellige oplysninger, og virksomheden efterspørger, at myndighederne udgiver white papers med tydelige definitioner og baselines for god praksis inden for IT-sikkerhed.

Nu skal vi have en procedure for håndtering af sensitive data, men der er ikke en entydig definition af, hvad sensitive data er, og hvad man skal gøre for at beskytte sensitive data. Det skaber usikkerhed og overlader risikovurderingen til virksomhederne selv. Det er der mange virksomheder, der ikke har kompetencer til.

– FOSS

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

FOSS

FOSS er en global leverandør af højteknologiske analytiske løsninger, der primært anvendes i landbrugs- og fødevarerindustrien.

Virksomheden blev grundlagt i 1956 og er en dansk familieejet virksomhed. I dag genereres 99 pct. af FOSS' forretning uden for Danmark med deres mere end 1.700 ansatte verden over.

Registrering af miljødata og produktsammensætninger: Spredte systemer og uens krav skaber dobbeltarbejde

Byrder	• Dobbeltregistreringer og forskellige krav til dataformat • Manglende koordinering og uoverskuelige krav • Dyre krav til moderne IT-understøttelse
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder, der markedsfører kemiske produkter omfattet af farebegrebet
Byrder kan lettes gennem	• En kortlægning af eksisterende systemer • Et samlet nationalt register til at registrere miljødata • Brugervenlig vejledning og digitale redskaber

Virksomheder skal i dag leve op til omfattende krav om registrering af miljødata og produkt-sammen-sætninger i mange forskellige systemer. Kravene dækker bl.a. data om kemiske stoffer, affaldshåndtering og produktinformation. Flere registreringskrav gælder samtidig, og virksomhederne skal rapportere oplysninger på tværs af systemer som Produktregistret, SCIP-databasen og Poison Centers Notification. Kravene omfatter både virksomheder, der producerer, importerer eller forhandler produkter, og gælder uanset virksomhedens størrelse. Systemerne er ofte ikke koordinerede, hvilket betyder, at de samme informationer skal indberettes flere steder, i forskellige formater og med forskellig detaljeringsgrad. Især for SMV'er skaber det uoverskuelighed, dobbeltarbejde og store ressourcemæssige belastninger. Der er derfor et tydeligt behov for en forenkling, hvor virksomheder kan nøjes med at registrere oplysninger ét sted gennem en samlet portal. Dette skal sikre bedre overblik, spare ressourcer og samtidig højne kvaliteten af data til myndighedernes brug.

Byrder

Dobbeltregistreringer og forskellige krav til dataformat

Virksomheder skal indberette de samme oplysninger til flere uafhængige systemer. Der er betydelige overlap i de data, som kræves i f.eks. Produktregistret, SCIP og Poison Centers Notification. Denne gentagne rapportering er tidskrævende og fjerner fokus fra kerneaktiviteter som produktudvikling og vækst.

Manglende koordinering og uoverskuelige krav

Registreringssystemerne er opbygget forskelligt og stiller forskellige krav til dataformat og detaljeringsniveau. Det er særligt en udfordring for SMV'er at holde styr på, hvilke oplysninger der skal indberettes hvor, hvornår og i hvilken form. Manglende sammenhæng skaber frustration og øger risikoen for fejl.

Dyre krav til moderne IT-understøttelse

Den nuværende fragmenterede tilgang betyder, at virksomheder selv skal etablere eller tilpasse deres IT-systemer til at håndtere registreringerne. Mange mindre virksomheder har ikke de nødvendige ressourcer til at udvikle løsninger, der kan understøtte kravene effektivt, hvilket fører til betydelige omkostninger til systemtilpasning eller manuel administration.

Behov for én samlet portal og bedre vejledning

Der er behov for, at myndighederne etablerer én samlet national portal, hvor virksomheder kan registrere alle relevante data ét sted. Portalen skal være sikker, enkel og baseret på virksomhedens ID, så kun relevante krav vises. Samtidig skal vejledninger være lettilgængelige, interaktive og kontekstbaserede, så virksomheder får den nødvendige støtte direkte under registreringen. Én samlet portal vil ikke alene reducere de administrative byrder, men også mindske risikoen for fejl, styrke virksomhedernes konkurrenceevne og frigøre ressourcer til innovation og grøn omstilling.

Udvidet producent-ansvar: Manglende harmonisering og uhensigtsmæssig kompensationsmodel

Byrder	• Uensartet implementering på tværs af EU • Manglende vejledning og uklar placering af ansvar • Omfattende og uklare dokumentationskrav • Uhensigtsmæssig kompensationsmodel
Påvirkede virksomheder	• Virksomheder, der tilgængeliggør produkter med emballage på det europæiske marked • Virksomheder, der producerer emballage, som sælges på det europæiske marked
Byrder kan lettes gennem	• Harmonisering af reglerne på tværs af EU • Forenkling af rapporterings- og datakrav • Indfør en bagatelgrænse • Effektiv og klar vejledning • Genbesøg kompensationsmodel

Kravene om udvidet producentansvar for emballage (EPR) er en del af EU's nuværende emballagedirektiv og har til formål at reducere mængden af emballage samt fremme mere bæredygtigt emballagedesign. Producentansvaret omfatter emballage til pakning, beskyttelse, håndtering, levering eller præsentation af varer inden for produktkategorierne: pap, papir, glas, aluminium, jernholdigt metal, træ, mad- og drikkevarekartoner og plast.

Fra 1. oktober 2025 skal virksomheder, der gør produkter med emballage tilgængelige på det europæiske marked, dække omkostninger til indsamling, transport og affaldsbehandling af deres emballage. Allerede nu har virksomhederne pligt til at registrere sig i producentansvarsregistreret og indberette forventede emballagemængder for 2025.

Derudover skal de omfattede virksomheder tilmelde sig en kollektiv ordning, som varetager virksomhedens producentansvar. I praksis sørger de kollektive ordninger for lovpligtige registreringer og håndtering af emballageaffaldet, så virksomhederne kun skal sørge for at indberette data om deres emballager til den kollektive ordning.

Omkostningerne til håndteringen af emballageaffald bliver miljøgraderede. Det betyder, at jo lettere en virksomheds emballager kan genanvendes, des færre omkostninger skal virksomheden dække. Dette skal give virksomhederne incitament til at vælge mere bæredygtige emballagedesign.

En undersøgelse udarbejdet af DI viser, at 36 pct. af de adspurgte virksomheder oplever nye krav om producentansvar (emballageforordningen og udvidet producentansvar) som en byrde, med særligt små virksomheder, der anser det som den største byrde.

Mens emballagedirektivet er vedtaget på EU niveau, er det danske lovgivere og myndigheder, der står som ansvarlige for implementeringen og håndhævelsen i Danmark. Det giver Danmark visse muligheder for at indrette lovgivningen mest muligt hensigtsfuldt, så byrden på virksomheder i Danmark minimeres mest muligt. Det har virksomhederne dog ikke oplevet, at myndighederne har udnyttet.

I forhold til de administrative byrder er det afgørende, at der arbejdes aktivt med at mindske disse i både implementeringen og regelefterlevelsen. Den danske implementering af producentansvaret er præget af en høj grad af bureaukrati, hvis konsekvenser ikke er blevet tilstrækkeligt belyst politisk eller forsøgt minimeret. Resultatet er et samlet system, der skaber flere administrative byrder end nødvendigt og trækker ressourcer væk fra virksomhedernes kerneopgaver.

Konkrete eksempler på, hvor virksomheder oplever unødigt kompleksitet, er bl.a. den fremlagte model for erhvervskompensation, samt uklar og mangelfuld vejledning i ansvarsfordeling. DI opfordrer derfor til, at der – særligt i forbindelse med evalueringen i 2027 – eksplicit arbejdes med at mindske de administrative byrder i forbindelse med implementeringen og håndhævelsen af emballageforordningen i Danmark.

Byrder

Uensartet implementering og håndhævelse

Virksomhederne oplever, at mange virksomheder ikke efterlever de nye regler, og at myndighedernes håndhævelse af lovgivningen er yderst begrænset. Dette skaber skæve incitamenter og skævvrider konkurrencen på en måde, der stiller de virksomheder svagere, der forsøger at overholde lovgivningen. Herudover oplever de danske eksportvirksomheder og emballageproducenter store byrder på grund af manglende harmonisering af reglerne på tværs af EU-lande.

Uhensigtsmæssig dansk kompensationsmodel

Den nuværende danske implementering indebærer, at affaldsproducerende virksomheder selv skal anmode de kollektive ordninger om kompensation for deres omkostninger til indsamling, transport og behandling af erhvervsemballageaffald. Oprindeligt var planen, at dette ansvar skulle overdrages til private affaldsindsamlere, som kunne søge kompensation på deres erhvervskunders vegne.

Konsekvensen er, at ansvaret går fra 20 – 30 professionelle aktører til potentielt 300.000 virksomheder, hvilket skaber omfattende ekstraarbejde – både for de enkelte virksomheder og de kollektive ordninger. I praksis betyder modellen, at de administrative omkostninger i mange tilfælde vil overstige den kompensation, som virksomhederne reelt kan modtage. Danmark kom sent i gang med at implementere direktivet og har flere gange revideret implementeringen, som har øget virksomhedernes administrative omkostninger.

Manglende vejledning og uklar placering af ansvar

Virksomhederne oplever, at den danske vejledning omkring deres konkrete ansvar er utilstrækkelig. Det skaber usikkerhed om korrekt efterlevelse og risikerer at forskyde ansvar på uhensigtsmæssig vis, særligt for små og mellemstore virksomheder.

Omfattende og uklare rapporteringskrav

Producentansvaret omfatter forskellige krav afhængigt af emballagetype. F.eks. er rapporteringskravene for miljøgradueringen meget tekniske og kræver indsigt, de fleste virksomheder ikke har. Derudover er rammerne for brugen af genbrugsemballage mangelfulde og kan sænke den ønskede udbredelse af genbrugsemballage.

Tidskrævende dataindsamling

Mange virksomheder, der ikke tidligere har rapporteret på emballagedata, skal nu opbygge systemer og processer for dataindsamling fra deres leverandører, hvilket er ressourcekrævende og forbundet med betydelige administrative omkostninger. Indsamling af data kompliceres yderligere som følge af komplekse værdikæder. Særligt handelsvirksomheder og SMV'er rammes af dette.

Vanpee nævner flere praktiske og økonomiske udfordringer i forbindelse med krav til virksomheden og udvidet producentansvar for emballage

1

Manglende bagatelgrænse

Vanpee nævner, at det tager unødigt lang tid at indhente information om emballagen, da indrapporteringen skal ske i kilo. Vanpee har ansat en studentermedhjælper til at veje og registrere vægten på emballagen for deres ca. 10.000 varenumre, heraf 5.000 på lagret. Opstartsbyrden nævnes som den sværeste del, men selv når opstartsbyrden er håndteret, vil der fortsat være løbende arbejde med opdateringer og nye varer. Den økonomiske byrde omkring dette arbejde er svær at passere, da man pga. konkurrencen og de ofte pressede priser, ikke bare kan hæve priserne eller på anden måde få betalt udgifterne til dette administrative arbejde. Ofte rammer det hårdt i små virksomheder, som ikke i forvejen har de nødvendige ressourcer.

2

Udfordring med erhvervsID til registrering

Vanpee er for nyligt blevet ringet op af de ansvarlige myndigheder med besked om, at deres indrapportering ikke er blevet registreret. Årsagen er, at de mangler et erhvervsID for at kunne tilmelde sig, hvilket virksomheden indtil videre har fundet yderst besværligt at få. Hele systemet omkring selve registreringen og indrapporteringer af emballage, har Vanpee fundet meget tidskrævende.

3

Uensartet implementering og manglende håndhævelse

Vanpee påpeger, at Danmark har valgt en mere omfattende tilgang end andre EU-lande, hvilket skaber en ekstra arbejdsbyrde, da de skal opfylde krav, som ikke er standard i andre lande. Da virksomhederne skal betale for emballagen, og samtidig har indkøbt nyt ERP system og skal uddanne medarbejdere i at bruge det, gør det samlet varerne dyrere, hvilket forværrer deres konkurrenceevne. Er man villige til at se bort fra de "danske" krav kan man ofte fremstå som yderst konkurrencedygtig. Den manglende håndhævelse skævvrider konkurrencen inden for landets grænser, og specielt varer købt på udenlandske handelsplatforme er et stort problem.

Lige nu fylder emballagekravet mest hos os. Det er et kæmpe arbejde, som vi slet ikke er kommet igennem endnu. Forventningen er, at vi registrerer alt emballage i vægt og type, men ofte har en vare flere typer emballage, som skal registres hver for sig.

– Vanpee

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

Vanpee A/S

Vanpee A/S blev grundlagt i 1946 og er leverandør af intelligent lysstyring og el materialer til den professionelle elbranche.

Siden 2010 har Vanpee A/S været en del af den svenske koncern Lagercrantz Group AB, som er en børsnoteret virksomhed. Vanpee A/S i Danmark har omkring 14 ansatte.

Skovrydningsforordningen: Uklare og byrdefulde dokumentationskrav

Byrder	• Detaljerede dokumentationskrav • Usikkerhed om implementering • Dobbeltreportering for certificerede fødevarer
Påvirkede virksomheder	• Ca. 46.000 virksomheder der handler med specifikke varer
Byrder kan lettes gennem	• Anerkendelse af globale standarder og certificeringer til risikominimering • Nyt ERP system

EU-forordningen mod global skovrydning og skovforringelse (EUDR) har til formål at sikre, at produktion af soja, palmeolie, kaffe, kakao, naturgummi, kvæg og træ, samt en række afledte produkter, der sælges i EU, ikke bidrager til skovrydning og er produceret på en bæredygtig måde. Virksomheder, som har råvarer og produkter, som er listet med toldkoder i forordningsteksten, er omfattet. EUDR er tænkt som afløser og udvidelse af EU's eksisterende tømmerforordning (EUTR), som kun omhandler træ og træprodukter, og har til formål at forhindre ulovligt fældet træ i forsyningskæden.

Omfattede virksomheder skal sikre, at deres forsyningskæder er fri for skovrydning samt dokumentere og rapportere deres indsats for at overholde kravene. De fleste af de omfattede danske virksomheder er lodsejere, som skal tage ansvar for naturkonsekvenserne af produktionen på deres arealer. Kravene gælder også for handel med bl.a. soja, palmeolie, kaffe, kakao, naturgummi, kvæg og træ. Store og mellemstore virksomheder skal leve op til forordningen ultimo 2025, mens små og mikrovirksomheder skal efterleve EUDR fra ultimo juni 2026.

Byrder

Detaljerede dokumentationskrav

Virksomhederne skal dokumentere, at deres råvarer er skovrydningsfri, dvs. de skal dokumentere om underleverandører rydder skove ved deres produktion. De skal kunne dokumentere, hvilke jordområder deres råvarer stammer fra, og det høje detaljeringsniveau skaber en betydelig administrativ byrde. Udvikling af standarder eller anerkendelse af eksisterende certificeringer i EU-lovgivningen kan lette indsamlingen af dokumentation for efterlevelse.

Virksomhederne oplever praktiske udfordringer med at indsamle den nødvendige dokumentation fra leverandører, især fra lande som Kina. Dette kan begrænse udvalget af leverandører og i sidste ende føre til højere forbrugerpriser.

Usikkerhed om implementering

Virksomhederne oplever, at den foreliggende vejledning til overholdelse af EUDR er mangelfuld, og understreger, at implementeringen af EUDR bliver afgørende for, hvor administrativt tung reguleringen bliver for virksomhederne. EU-Kommissionen har udskudt lovgivningen og meddelt, at de vil specificere kravene i reguleringen yderligere samt at publicere konkrete svar på de mange udestående spørgsmål.

Virksomhederne oplever, at de sene afklaringer gør det svært at forberede sig, herunder at udvikle IT-systemer og risikovurderinger. Bedre og mere klar juridisk forberedelse af EU-lovgivning kan reducere usikkerhed og sikre mere ensartet regulering, herunder at følge retningslinjerne konsultation og vurdering af administrative byrder for SMV'er i EU-Kommissionens egen Better Regulation Toolbox.

Dobbeltrapportering for certificerede fødevarer

Fødevarerbranchen er allerede omfattet af høje krav til fødevarerikkerhed, herunder 100 pct. sporbarhed, så EU-forordningen kræver, at virksomhederne skal dokumentere det hele igen på en ny måde. Dobbeltarbejdet gør i sidste ende produkterne dyrere for forbrugerne.

ABENA er en af de virksomheder, som bruger mange ressourcer på EUDR. Særligt nævnes detaljeringsgraden som den største byrde, da det er ongoing fra ordre til ordre.

1

Detaljerede indrapporteringskrav

ABENA står overfor omfattende dokumentationskrav for at spore oprindelsen af en række produktionsfaktorer, f.eks. latex og træprodukter. Dette indebærer detaljeret geo-positionering og redegørelse for, at materialerne ikke stammer fra ulovlig fældning. ABENA har ansat personale specifikt til at indhente og verificere dokumentation, hvilket medfører betydelige administrative byrder. ABENA skønner, at de samlet kommer til at bruge fem årsværk for at kunne overholde EUDR lovgivningen.

ABENA har udfordringer med at få leverandører (især fra Kina) til at levere den nødvendige dokumentation, og virksomheden er bekymret for, at nogle leverandører fravælger at handle med ABENA på grund af de høje EU krav sammenlignet med andre lande. Det kan øge omkostningerne og gøre virksomheden mindre konkurrencedygtig.

2

Usikkerhed om implementering

Der er stor usikkerhed om og frustration over de præcise krav i EUDR, da lovgivningen er kompleks og svær at tolke. ABENA oplever, at der mangler klar vejledning fra myndighederne, og virksomheden bruger ekstra ressourcer på at forstå og implementere lovgivningen korrekt.

3

Manglende systemer til håndtering af data

ABENAs IT-system er ikke sat op til at administrere de massive datamængder, der vil være nødvendige at indsamle og bearbejde under EUDR. ABENA forventer, at de hvert år skal kunne opbevare 35.000 dokumenter, som de skal gemme i ti år. IT-systemet skal kunne tracke og genkende batchniveau-informationer om materialer fra forskellige skovområder og leverandører. ABENA nævner, at et VMS-system, hvor leverandørerne selv taster ind, vil være en hjælp, men det findes ikke endnu. Uden sådan et system bliver det en tidskrævende proces manuelt at indhente og indtaste data, hvilket forværrer den administrative byrde.

ABENA

ABENA er en dansk, familieejet produktions- og handelsvirksomhed med hovedsæde i Aabenraa. Virksomheden er grundlagt i 1953 og beskæftiger i dag mere end 2.000 medarbejdere. Virksomhedens produkter markedsføres og sælges i mere end 90 lande globalt, herunder produkter inden for rengøring og rekvisitter. Samlet har virksomheden over 38.000 varenumre.

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

Hvis du sælger en papkop, stiller EUDR krav om, at du ned til en geo-position på 4 km skal kunne dokumentere, hvor det træ har stået, der er blevet brugt til at producere koppen.

Det kan kræve op til 33 dokumenter pr. år, så det er mange ordrer hvert år, hvor vi skal have styr på utroligt detaljerede data.

– ABENA

Produktinformation: Ufleksible krav til fysisk vedlagt produktinformation

Byrder	• Produktinformation skal være fysisk tilgængelig på officielt sprog • Krav om opdateret fysisk vedlagt produktinformation er nogle gange ikke muligt
Påvirkede virksomheder	• Alle produktionsvirksomheder i EU
Byrder kan lettes gennem	• Mulighed for at erstatte fysisk med digital produktinformation • Fleksibilitet i valg af fysisk eller digital produktinformation

Formålet med EU's produktlovgivning er at beskytte forbrugernes sikkerhed og sundhed samt miljøet. Produktlovgivningen omfatter ca. 70 lovgivninger, der regulerer forskellige produkter og aspekter af produkter (f.eks. maskiner eller legetøj), herunder produkternes sikkerhed, evne til at modstå cyberangreb eller bæredygtighed. Produktlovgivningen fremmer fri bevægelighed for varer inden for det indre marked ved at harmonisere kravene på tværs af medlemslande. Den skaber mere lige konkurrencevilkår for virksomheder og skal sikre en høj kvalitet af de produkter, der sælges.

EU-lovgivningen stiller desuden krav om, at produktinformation (f.eks. brugsanvisninger og garantibetingelser) skal stilles til rådighed på bestemte sprog afhængig af, hvor produktet sælges. Det gælder f.eks. Lavspændingsdirektivet, Maskindirektivet eller EU's kemikalielovgivning (REACH-forordningen) som kræver, at al information, der er essentiel for brugen og sikkerheden af produktet, skal være tilgængelig på det officielle sprog i de medlemslande, hvor produktet sælges.

EU's produktlovgivning kræver herudover, at visse dele af produktinformationen skal være fysisk tilstede på produktet og/eller dets emballage f.eks. CE-mærkningen.

Byrder

Produktinformation skal være fysisk tilgængelig på officielt sprog

Mens de harmoniserede produktkrav har gjort det muligt at sælge samme produkt på tværs af EU-medlemslande, betyder kravene om fysisk tilgængelig produktsikkerhedsinformation på officielt sprog, at virksomheder skal vedlægge tunge manualer med oversættelser til alle officielle sprog i de lande, hvor produktet sælges. Når produktsikkerhedsinformation først er skrevet, kan den dog hurtigt blive irrelevant, efterhånden som teknologierne udvikler sig, lovgivningen ændrer sig, og produktet sælges til nye lande. Det pålægger virksomhederne unødvendige byrder at stille den ønskede produktinformation til rådighed, fordi den enkelte bruger sjældent har brug for mere end et sprog.

Hvis produktinformationen i stedet gøres digital (f.eks. via en QR-kode på den fysiske indlægs-seddel eller på selve pakken) kan mere information formidles til forbrugerne, end hvad der er muligt på fysiske indlægssedler. Digital produktinformation har også den fordel, at de er nemme at opdatere, læse (da teksten kan læses højt, og skriftstørrelsen kan justeres af læseren) og søge specifik information i. Det kan give større forbrugersikkerhed.

Krav om opdateret fysisk vedlagt produktinformation er nogle gange ikke mulig

Nye krav om produkters cybersikkerhed kan betyde, at sikkerhedsinformationen skal opdateres efter, at produktet er kommet ud til slutbrugeren (f.eks. som følge af softwareopdateringer af produktet). Her giver det selvsagt ikke mening, hvis disse informationer skal leveres fysisk og ikke kan leveres digitalt. Der bør være fleksibilitet med hensyn til, hvordan sikkerhedsinformationer skal formidles, så virksomhederne kan vælge det format, der giver bedst mening i den enkelte kontekst.

Virksomheder på tværs af EU efterspørger mere fleksible rammer for brug af digital produktinformation

Grundfos er en dansk virksomhed inden for pumpeløsninger og vandteknologi, der sælger sine produkter på det globale marked. For at servicere hele EU leverer Grundfos fysisk produktsikkerhedsinformation på alle EU sprog med hvert produkt. Mange af Grundfos' kunder er professionelle, der eksempelvis installerer produkterne på fabrikker eller store byggerier. Disse kunder åbner sjældent manualen med produktinformation på alle officielle sprog, der næsten vejer et kilo, og ressourcer til produktion og fragt af manualen er derfor unødvendige. Flexibilitet til at vælge en digital løsning, når det giver mening, vil fuldt ud tilfredsstille kundernes behov og betyde store papirbesparelser.

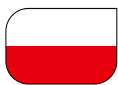
Fellinger Arbeitsschutz er en østrigsk virksomhed, der specialiserer sig i sikkerhedsprodukter til arbejdspladser, med salg i Østrig og Tyskland. Kravet om lokale sprog på produktpakkerne, som uddyber, hvordan emballagen skal bortskaffes korrekt, medfører høje omkostninger for SMV'er som Fellinger Arbeitsschutz. Desuden skal virksomheder betale et lokalt firma for at validere emballagen, hvilket kan koste op til EUR 500 om året og kræver en betydelig indsats for virksomheden selv.

Afroricci er en italiensk kosmetikvirksomhed, der hovedsageligt sælger produkter til krøllet og afro-tekstureret hår. Virksomheden sælger i øjeblikket mest til Italien, der udgør ca. 90 pct. af virksomhedens omsætning, men forsøger at udvide salget til andre EU-lande. En af de største udfordringer i forbindelse med udvidelsen, som virksomheden har stået overfor, vedrører fysisk produktinformation, da etiketterne skal oprettes og separat printes til forskellige europæiske lande på de lokale sprog. Omkostningerne forbundet med produktlovgivningen er forholdsvis høje for virksomheden, givet den høje usikkerhed omkring forventet omsætning på et nyt marked.

GloriaPets er en spansk virksomhed, der specialiserer sig i tilbehør til kæledyr og har investeret i at udvikle sit eget brand. Virksomheden finder det udfordrende at møde de nationale mærkningskrav i de forskellige EU-lande. Problemet er særligt udtalt med fysisk produktinformation, der skal udvides og separat printes til forskellige EU-lande. Virksomheden anslår, at digital produktinformation kan reducere omkostningerne og gøre det muligt for virksomheden at øge salget med EUR 3 – 4 millioner.

Caro Group er en polsk virksomhed, der sælger boligindretningsartikler (f.eks. tapeter, plakater og andre dekorationer til indvendige vægge) online til europæiske kunder. Virksomheden finder, at det kan være utrolig udfordrende og kostbart for SMV'er at overholde de forskellige nationale mærkningskrav, når de sælger til andre lande i det indre marked. Digital produktinformation ville gøre det meget nemmere og mindre omkostningsfuldt at inkludere og opdatere produktinformation på alle krævede sprog.

Zlideon er en svensk innovativ virksomhed, der producerer et produkt, der kan bruges til at reparere ødelagte lynlåse. Produktet er enkelt at bruge, men kravet om at have lokale sprog på pakken betyder, at virksomheden skal bruge en større ydre pakning, end produktet ville berettigte. At have mulighed for at udskifte det fysiske etikette med produktinformation med digital mærkning vil gøre det muligt for virksomheden at reducere størrelsen på den ydre pakning.

Novoma er en fransk virksomhed, der specialiserer sig i kosttilskud for at opfylde kundernes forskellige behov og ønsker om et sundt liv. Novoma peger på, at nationale mærkningskrav kan være en betydelig udfordring, når de sælger til andre lande på det indre marked (nemlig Italien, Spanien og Tyskland). Dette problem vedrører især fysiske etiketter med produktinformation, der skal tilpasses og printes separat til forskellige europæiske lande på lokale sprog.

Sliabh Liag Distillers er en irsk familieejet virksomhed, der oplever, at forskellige nationale mærkningskrav er særligt besværlige for alkoholprodukter. F.eks. vedrører disse produktkrav information som liste over ingredienser, advarsler om sundhed samt genbrugsinstruktioner, der kan variere fra land til land. Mærkningskravene bliver også kompliceret yderligere på grund af forskellige nationale fortolkninger i forhold til alkoholprodukter. Mens de fleste obligatoriske mærkningskrav overtages af lokale distributører, introducerer de ekstra omkostninger gennem hele værdikæden, hvilket i sidste ende betyder mindre profit for Sliabh Liag Distillers.

Standarder: Uoverensstemmelser mellem EU-regler og internationale standarder

Byrder	• Langsommelig og sen publicering af EU standarder • EU standarder følger ikke altid internationale standarder
Påvirkede virksomheder	• Alle produktionsvirksomheder i EU
Byrder kan lettes gennem	• Effektive standardiseringsprocesser, længere tidsfrister og øget brug af selvevaluering • Brug af eksisterende internationale standarder

Standarder spiller en vigtig rolle i EU's produktlovgivning ved at fastlægge, hvordan de krav som står i EU's produktlovgivning, kan efterleves i praksis i produkternes design. De understøtter implementeringen af de harmoniserede EU-regler ved at definere de bedste tekniske løsninger f.eks. med henblik på at forebygge, at en lampe ikke kortslutter og bryder i brand eller en person, der arbejder ved en maskine, ikke kommer til skade, når han betjener den. Hvis man benytter standarder, der er offentliggjort i EU-Tidende til at dokumentere produkters regelefterlevelse, kan de cirkulere frit i hele EU.

Andre lande henviser også til standarder i deres produktlovgivning, og organisationer som ISO (International Organization for Standardization), IEC (International Electrotechnical Commission) og ITU (International Telecommunication Union) udvikler internationale standarder, der skal gøre det muligt for virksomheder og lande at samarbejde på tværs af grænser, sikre kompatibilitet og kvalitet samt minimere tekniske barrierer for handel. Mange europæiske standarder bygger på de internationale standarder.

Byrder

Langsommelig og sen publicering af EU standarder

Virksomhederne oplever, at det er for bøvlet og tager for lang tid at få europæiske standarder godkendt til at vise, at produkter efterlever EU lovkrav f.eks. når det gælder produkters cybersikkerhed. Radioudstyr, der er forbundet til nettet, skal efterleve nye cyberkrav fra august 2025. Men de standarder, der skal understøtte implementering af lovgivningen blev først godkendt i januar 2025. Det giver virksomhederne meget kort tid til at tilpasse sine produkter til de nye krav. I løbet af de næste par år, skal virksomhederne desuden efterleve flere nye krav til produkters cybersikkerhed. Her er standarderne heller ikke på plads endnu, og det gør det svært, når kravene løbende ændrer sig, og mange produktdesigns skal tilpasses på samme tid. De nye lovgivninger stiller desuden krav til hele produktets livscyklus. Det betyder f.eks., at produkter, der sælges i dag, ikke kan sælges fremover, hvis man ikke har dokumenteret udviklingsfasen. De skal redesignes for fortsat at kunne sælges. For at efterleve de nye krav, skal man også opbygge systemer til rapportering og håndtering af sikkerhedssårbarheder og hændelser (f.eks. af forsøg på hacking mv.) uden at have adgang til de tekniske specifikationer, som standarderne beskriver. Den megen usikkerhed om, hvordan kravene kan opfyldes for at produkterne kan cirkulere frit i EU, fjerner fokus fra det vigtige: at forbedre cybersikkerheden af produkterne.

Mere effektive standardiseringsprocesser og længere tidsfrister til at implementere ændringerne er derfor nødvendige.

EU standarder følger ikke altid internationale standarder

EU har en lang tradition for at udvikle standarder, og EU-standarder har traditionelt været udgangspunkt for internationale standarder. Men Europas rolle som global standardsætter er nu under pres, og virksomhederne oplever, at EU og internationale standarder ofte afviger fra hinanden.

Det er nødvendigt, at EU godkender internationale standarder til at vise regelefterlevelse med ny EU krav, fordi det reducerer omkostningerne for virksomhederne, og gør det lettere at sælge det samme produkt globalt. Derfor er det også vigtigt, at man i EU godkender brugen af internationale standarder til at dokumentere, at produkter efterlever kommende krav til f.eks. produkters cybersikkerhed, og ikke kræver, at alle de tekniske specifikationer i standarderne skal udvikles på ny i Europa.

Grundfos sælger deres produkter i mere end 200 lande og har omkring 40 ansatte, der skal sikre, at virksomhedens produkter lever op til lovgivningen på alle eksportmarkederne. Manglende brug af internationale standarder øger virksomhedens omkostninger

1. august 2025 skal radioudstyr, der selv kan kommunikere via internettet, opfylde nye krav vedrørende cybersikkerhed. For at understøtte implementeringen af de nye krav, skulle der udarbejdes standarder, der beskriver, hvordan kravene kan opfyldes. De relevante EU standarder (EN 18031-serien) blev først godkendt til det formål otte måneder før, de nye regler trådte i kraft.

Grundfos har mere end 400 produkter, der er omfattet af de nye krav, og skal gennemgå hele sortimentet, hver gang EU ændrer sine produktkrav. Den korte tidsfrist betyder, at virksomheden var nødt til at sætte gang i forberedelserne, før den nye EU standard blev godkendt. Havde EU standarden baseret sig på eksisterende internationale standarder, havde det gjort arbejdet betydeligt lettere. Klare linjer om brugen af internationale standarder ville herudover have gjort det muligt for virksomheden at tage en mere innovativ tilgang til at tilpasse sine produkter til de nye krav.

Vores produkter betjener et globalt marked, og en orientering imod eksisterende internationale standarder vil reducere forretningsrisikoen og forbedre vores konkurrenceevne.

– Grundfos

Grundfos

Grundfos er en danskejet, globalt ledende virksomhed inden for pumpe-løsninger og vandteknologi.

Virksomheden blev grundlagt i 1945, og leverer i dag innovative løsninger til både private, industrielle og kommercielle anvendelser med deres ca. 20.000 medarbejdere.

Teradyne Robotics har 5 – 6 medarbejdere, der arbejder fuld tid på at sikre, at virksomhedens produkter lever op til de mange krav i EU's produktlovgivning

Mens myndighederne i lande som USA benytter standarder til at udforme lovkrav, har EU valgt en anden tilgang. Her bruges standarder til at implementere lovkrav. Universal Robots ser store fordele ved den brede konsensus, som EU's tilgang har i forhold til at forstå, hvad lovkravene betyder i praksis. Men de er også bekymrede over EU's beslutningsprocesser og mangel på ressourcer til området, fordi det komplicerer og forsinker godkendelserne af de bedste og mest innovative teknologiske løsninger.

I forbindelse med en revision af ISO 10218 (en international standard, der specificerer sikkerhedskravene for industrielle robotter) ønskede man fra international side at opdatere standarden. Men opdateringen var svær at få den godkendt i EU. Det gør det svært at samarbejde med EU om udvikling af nye standarder, og betyder, at der ikke altid er overensstemmelse imellem internationale og europæiske standarder.

Vi har oplevet tilfælde, hvor standarden har ligget færdig til udgivelse, og hvor det eneste, der manglede, var en godkendelse. Men der var ikke nok kapacitet til at foretage godkendelserne.

– Universal Robots

Universal Robots

Universal Robots er dansk pioner inden for kollaborative robotter og automatiseringsløsninger. Virksomheden opererer globalt og hjælper med at optimere deres produktionsprocesser. De blev grundlagt i 2005 og er i dag en del af Teradyne Robotics, som har omkring 1.200 medarbejdere.

Offentlige indkøb: Begrænset adgang til data og ineffektive offentlige indkøbsprocesser i EU

Byrder	• Manglende kvalitet og tilgængelighed af data på offentlige indkøb • Uensartede krav og administrative indkøbsprocesser
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder i EU med salg til offentlige kunder
Byrder kan lettes gennem	• Udvikling og styrkelse af det offentlige indkøbsdatarum (Public Procurement Data Space) • Digitalisering og brug af AI • Strømning af offentlige indkøbsprocesser

Offentlige indkøb står for 14 pct. af EU's BNP, og bedre regulatoriske rammer for offentlige indkøb kan være en vigtig vækstdriver for den private sektor, der samtidig kan gavne effektiviteten i den offentlige sektor. Danske virksomheder peger på, at administrative byrder, lokale reguleringer, sprogbarrierer, suboptimal håndtering af offentlige indkøbsdata, og uklare mål og udvælgelseskriterier gør det vanskeligt at sælge til offentlige kunder i andre EU-lande og dermed at skalere via det indre marked.

Byrder

Manglende kvalitet og tilgængelighed af data på offentlige indkøb

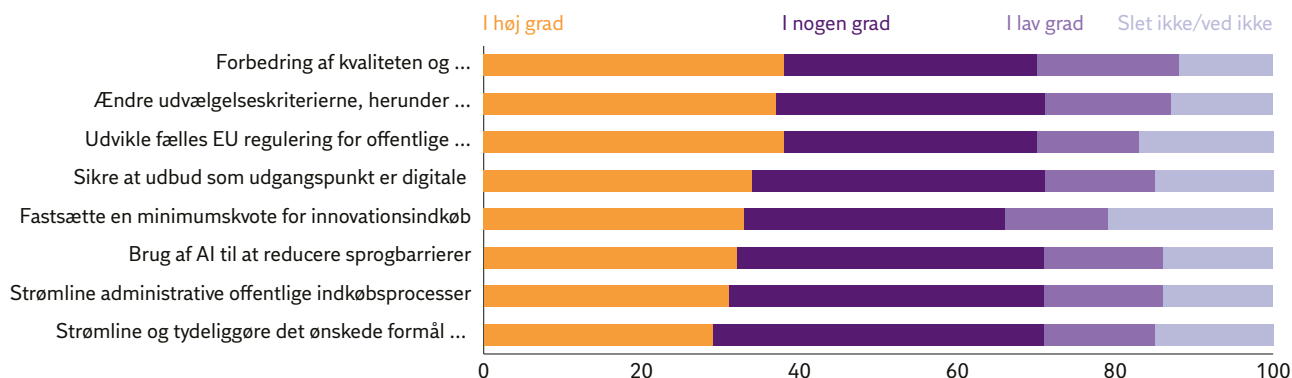
I en undersøgelse blandt 331 danske eksportorienterede SMV'er er virksomhederne blevet bedt om at vurdere en række initiativer, der kan gøre det lettere for virksomheder at deltage i offentlige indkøb. 88 pct. af deltagerne siger, at initiativer til at forbedre kvaliteten og tilgængeligheden af data på offentlige indkøb vil hjælpe dem med at vokse (38 pct. siger i høj grad), herunder ved at udvikle og styrke det offentlige indkøbsdatarum (Public Procurement Data Space). Ved at samle europæiske og nationale indkøbsdata, og dermed forbedre gennemsigtigheden på tværs af områderne, kan det blive nemmere for SMV'er at deltage i offentlige udbud og sikre større konkurrence.

Uensartede krav og administrative indkøbsprocesser

Herudover peger virksomhederne på, at initiativer til øget digitalisering, brug af AI og strømning af offentlige indkøbsprocesser kan gøre det nemmere at deltage i offentlige indkøb i andre lande.

Kilde: Implement Consulting Group baseret på Implement Consulting Group (2024c), Letta (2024) og interviews med DI's medlemmer.

I hvilket omfang vil følgende initiativer til at lette deltagelsen i offentlige indkøb hjælpe din virksomhed med at vokse?

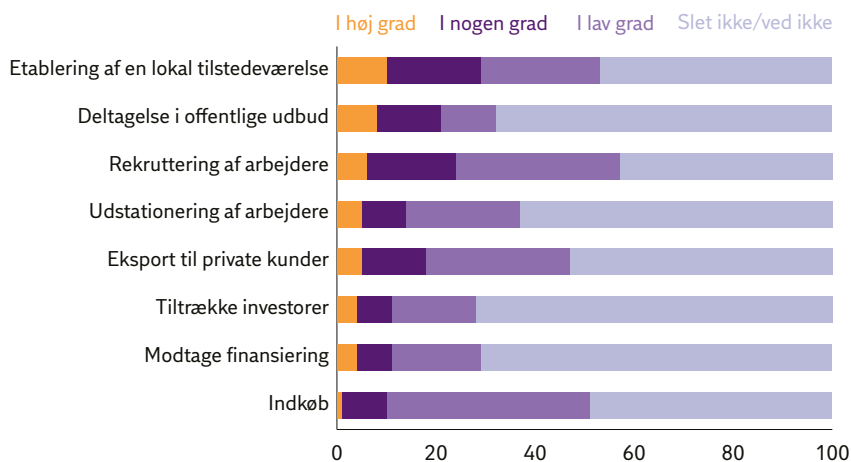

SMV'er ser muligheder for vækst via offentlige udbud i EU

I hvilket omfang forhindrer følgende regulatoriske barrierer din virksomhed i at udvide sin forretning på det indre marked?

I en spørgeskema-undersøgelse blandt mere end 200 SMV'er, der allerede sælger på det indre marked, svarer 8 pct., at regulatoriske barrierer i høj grad forhindrer dem i at deltage i offentlig udbud i andre EU-lande.

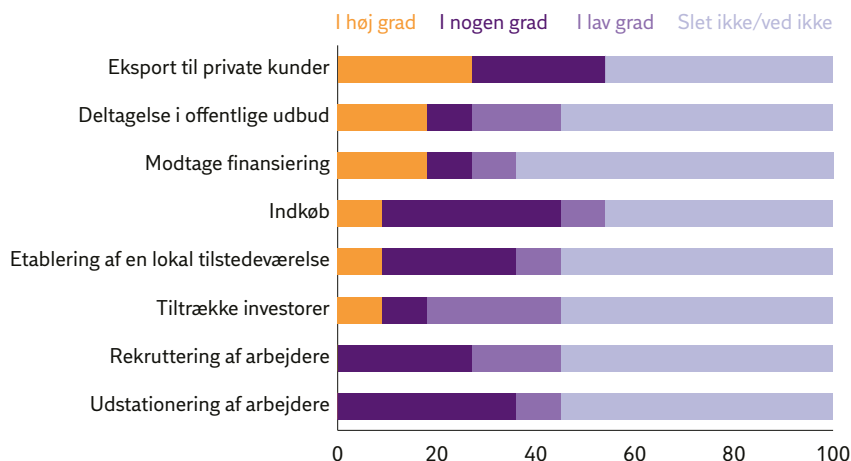
Bedre regulatoriske rammer for offentlige udbud kan hjælpe SMV'erne til at vokse via større eksport til det indre marked.

I hvilket omfang forhindrer følgende regulatoriske barrierer din virksomhed i at drive forretning på det indre marked?

I undersøgelsen svarer 18 pct. af de SMV'er, der endnu ikke sælger på det indre marked, men gerne vil, at regulatoriske barrierer i høj grad forhindrer dem i at deltage i offentlig udbud i andre EU-lande.

Bedre regulatoriske rammer kan hjælpe eksport-interesserede SMV'er til at vokse ved at starte med at eksportere til det indre marked.

Kilde: Implement Consulting Group baseret på Implement Consulting Group (2023).

Produktsikkerhedsforordningen: Komplekse data- og dokumentationskrav

Byrder

- Tekniske og detaljerede dokumentationskrav
- Krævende produktovervågning og kontrol af leverandører
- Krav til IT-systemer

Påvirkede virksomheder

- Alle produktionsvirksomheder i EU

Byrder kan lettes gennem

- Nyt IT-system
- Forenkling af rapporteringskrav

Den nye forordning om forbrugerprodukter (GPSR) har til formål at sikre, at produkter solgt på det europæiske marked er sikre og ikke udgør en fare for forbrugernes fysiske og mentale sundhed. GPSR erstatter et tidligere direktiv om generel produktsikkerhed (GPSD) og indfører bl.a. nye strengere krav til dokumentation af produkternes sikkerhed og ved salg af produkter online.

EU-forordningen gælder for alle forbrugerprodukter, der ikke er reguleret af anden specifik EU-lovgivning. Den omfatter både produkter solgt i fysiske butikker og online. GPSR pålægger virksomhederne at gennemføre en risikovurdering af alle produkter og dokumentere, hvordan designet tager højde for eventuelle risici. Ved online salg forpligtes man til at give adgang til sikkerhedsoplysninger, som er anbragt på produktet eller emballagen, eller skal indgå i et led-sagende dokument i henhold til de andre lovkrav, produktet er underlagt.

Forordningen stiller herudover krav om, at produkter skal kunne spores gennem hele forsyningskæden, så man hurtigt kan identificere og fjerne farlige produkter fra markedet. Desuden medfører forordningen, at myndighederne får en række beføjelser til at føre kontrol med produkterne. Endelig er mulighederne for at sanktionere virksomheder, der bringer ulovlige produkter på markedet, blevet strengere.

Byrder

Tekniske og detaljerede dokumentationskrav

Virksomheder skal opretholde omfattende teknisk dokumentation. De skal udarbejde risikovurderinger af alle produkter og opbevare dem sammen med evt. testrapporter for at demonstrere, at deres produkter opfylder sikkerhedskravene. Denne dokumentationsproces er kompleks og tidskrævende, hvilket kræver både ekspertise og ressourcer.

Krævende produktovervågning og kontrol af leverandører

Det kan være en byrde for virksomheder at indsamle og opbevare data om alle de komponenter eller råmateriale, som indgår i produktionen og sikre, at alle aktører i kæden samarbejder om at overholde reglerne. Især for virksomheder med komplekse forsyningskæder kan det være svært at sikre, at alle led i kæden opfylder sporbarhedskravene.

Krav til IT-systemer

De detaljerede dokumentationskrav forudsætter, at virksomhedernes IT-systemer kan håndtere og indhente de mange data, de skal bruge for at efterleve reglerne. Dette inkluderer implementering af systemer til sporing af produktfejl, håndtering af tilbagekaldelser og rapportering af hændelser mm. Har virksomhederne ikke allerede disse systemer på plads, kræves betydelige investeringer i nye IT-systemer eller omkostninger til tilpasning af eksisterende systemer.

Kommissionen har lovet at udarbejde en vejledning om, hvordan de nye krav skal forstås. Den er endnu ikke kommet seks måneder efter, at de nye krav finder anvendelse. Der er behov for bedre vejledning i, hvordan de nye krav skal efterleves. Desuden vil det være hensigtsmæssigt med mere tid til at efterleve kravene.

Det tager tid for Eventyrsport at opfylde GPSR-kravene, især på grund af manglende kommunikation om nye regler, indhentning af information fra leverandørerne og behov for teknisk udvikling

1

Tekniske og detaljerede dokumentationskrav samt behov for IT-investeringer

Eventyrsport oplever en betydelig administrativ byrde, da deres kunder nu skal kunne læse om produktsikkerhed også på hjemmesiden og finde kontaktoplysninger på samtlige produkter, hvilket kræver indsamling af data og betydelig teknisk dokumentation for produkter omfattet af lovgivningen.

Herudover skal kunderne kunne finde digitale sikkerhedsoplysninger på virksomhedens hjemmeside, som normalt er vedlagt produkterne i form af sikkerhedsbøger og instruktioner. I stedet for at lægge en enorm mængde tekst på hjemmesiden, arbejder virksomhedens IT-afdeling på at udvikle en ny funktion til at vedlægge PDF-filer på hjemmesiden, da de nuværende systemer ikke understøtter dette. Denne udbygning i sig selv kræver 30–40 timers arbejde for en højt specialiseret IT-medarbejder.

2

Manglende ensartet håndhævelse og kommunikation

Der er stor usikkerhed omkring håndhævelse af de nye produktregler. Eventyrsport oplever, at kommunikationen omkring de nye regler har været utilstrækkelig, hvilket har ledt til forvirring og forsinket implementering. Bedre og mere rettidig vejledning om lovkrav vil hjælpe dem med at forberede sig og sikre efterlevelse mere effektivt.

Eventyrsport nævner, at de blev opmærksomme på de nye krav i slutningen af november. Det gav dem mindre end en måned til at efterleve de nye krav. Eventyrsport oplevede, at der var meget få leverandører, der kendte til de nye krav, hvilket gjorde det svært at få adgang til de nødvendige oplysninger, de havde brug for, for at efterleve de nye krav.

DI holdt webinar om GPSR, og så tænkte jeg, at jeg hellere måtte lytte med. Hvis der blev sendt noget konkret information i f.eks. e-Boks, havde virksomhederne haft bedre tid til at forberede sig. For os var det en overraskelse, ligesom det var for mange andre. Da jeg begyndte at kontakte vores leverandører, kendte kun 2–3 til de nye krav.

– Eventyrsport

Kilde: Implement Consulting Group baseret på interviews med DI's medlemmer.

Eventyrsport

Eventyrsport er en outdoor-butikskæde, som blev grundlagt i 1996. Med omkring 400 medarbejdere opererer virksomheden 16 fysiske butikker rundt om i Danmark og en webshop. Eventyrsport sælger tøj, fodtøj og udstyr til oplevelser i naturen, til løb og andre eventyr. Samt arrangerer løbe- og vandreture i Danmark.

Dual use og eksport: Behov for koordinering og tydelighed

Byrder	• Gråzoner og manglende koordinering mellem myndigheder i eksportklassifikation • Lang sagsbehandling ved teknisk vurdering og klassifikation • Uensartet praktisk for eksporttilladelser i EU for dual-use produkter
Påvirkede virksomheder	• Virksomheder, der producerer eller eksporterer produkter med både civil og militær anvendelse • SMV'er med teknologier med potentiel militær anvendelse
Byrder kan lettes gennem	• Bedre koordinering mellem berørte myndigheder • Mere offentlig vejledning om produktklassifikationer • Harmonisering af praksis og tolkning af dual use-forordningen på tværs af medlemsstater

EU's regulering af civile produkter, som også kan anvendes militært – såkaldte dual-use items – skal sikre, at kritiske teknologier ikke eksporteres til aktører, der kan misbruge dem til f.eks. militære eller overvågningsmæssige formål. Virksomheder, der producerer eller eksporterer teknologier og komponenter, som er omfattet af EU's forordning om dual-use, skal indhente eksporttilladelser. Dual-use reguleringen gælder både for produkter med åbenlys sikkerhedsmæssig relevans, såsom elektronik og sensorer, og for mere generelle teknologier, hvor anvendelsen afhænger af konteksten. Reglerne påvirker en bred vifte af danske virksomheder indenfor alle typer af brancher, som stilles overfor en række compliancekrav. På tilsvarende måde skal virksomheder, der producerer militært udstyr, søge om eksporttilladelser hertil.

Byrder

Gråzoner og uklarhed om myndighedsansvar

Eksport af dual-use produkter hører under Erhvervsstyrelsen, mens eksport af militært udstyr håndteres af Justitsministeriet og Rigspolitiet. Det betyder, at der kan opstå gråzoner – eksempelvis når et dual-use produkt indeholder komponenter, der potentielt kan klassificeres som militære. Virksomheder oplever i sådanne tilfælde, at myndighederne henviser til hinanden, uden en klar procedure for samarbejde. Det skaber uklarhed og risiko for, at sager forsinkes unødigt. En bedre koordinering mellem ressortområderne kan bidrage til, at virksomhederne hurtigt og effektivt får afklaring.

Langsommelig teknisk vurdering og manglende vejledning

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) inddrages i dag i tekniske vurderinger af, om et produkt kræver eksporttilladelse efter hhv. dual-use reglerne eller reglerne for militært udstyr. Afklaringen af, om et produkt er omfattet af det ene eller andet regelsæt – eller slet ikke er omfattet – er afgørende for, om en virksomhed kan gennemføre et salg. Det er derfor problematisk, at behandlingstiden hos FMI kan være lang. Derudover mangler virksomhederne adgang til entydig og offentlig information om klassifikationskriterier. Flere praktiske eksempler og tekniske afklaringer kan gøre det lettere for virksomhederne selv at vurdere, hvordan et produkt skal behandles – hvilket samtidig kan frigøre ressourcer hos FMI.

Uensartet praksis i EU ved eksport af dual-use produkter

Selvom EU's dual-use-forordning skaber et fælles regelsæt, viser praksis store forskelle medlemslandene imellem. Nogle lande har en mere fleksibel tilgang og udsteder tilladelser hurtigere, mens Danmark befinder sig i den mere restriktive ende. Det giver danske virksomheder en de facto konkurrenceulempe på det indre marked, når sammenlignelige produkter vurderes forskelligt afhængigt af medlemsstat. En tættere koordinering og harmonisering af fortolkning og praksis i EU vil skabe mere lige vilkår og gøre det lettere for virksomheder at agere på tværs af grænser.

AI-regulering: Manglende gennemsigtighed og forudsigelighed

Byrder	• Hindringer for frit flow af data og viden på tværs af grænser • Overlappende regulering – særligt af databeskyttelse og AI regulering
Påvirkede virksomheder	• Alle virksomheder i EU
Byrder kan lettes gennem	• Øget gennemsigtighed i udviklingen og udbredelsen af AI-teknologier • Ens regler for datastrømme på tværs af grænser

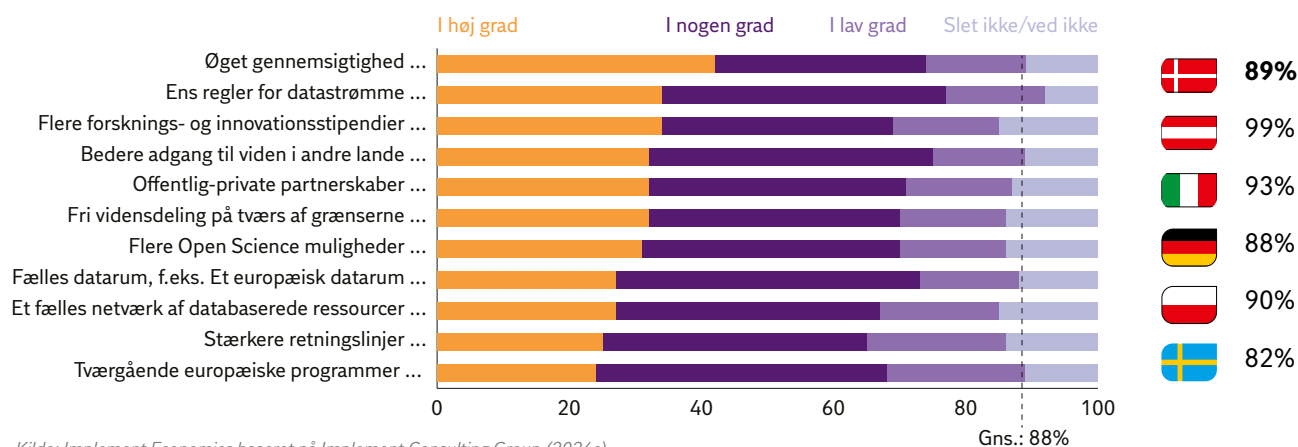
Data ses i stigende grad som en femte frihed på det indre marked, og frit flow af data mellem EU-landene kan bidrage til at udnytte eksisterende viden og styrke innovationskapaciteten.

Byrder

Hindringer for frit flow af data og viden på tværs af grænser

I en undersøgelse blandt 331 danske eksportorienterede SMV'er er virksomhederne blevet bedt om at vurdere en række initiativer, der kan gøre det lettere for virksomheder at samarbejde og dele viden på tværs af grænserne i det indre marked. 89 pct. af virksomhederne siger, at øget gennemsigtighed i udviklingen og udbredelsen af AI-teknologier vil hjælpe deres virksomhed med at vokse (42 pct. siger i høj grad). SMV'er i andre udvalgte lande efterspørger også øget transparens og tydeligere retningslinjer.

I hvilket omfang vil følgende initiativer til samarbejde og vidensdeling på tværs af grænserne i det indre marked hjælpe din virksomhed med at vokse?

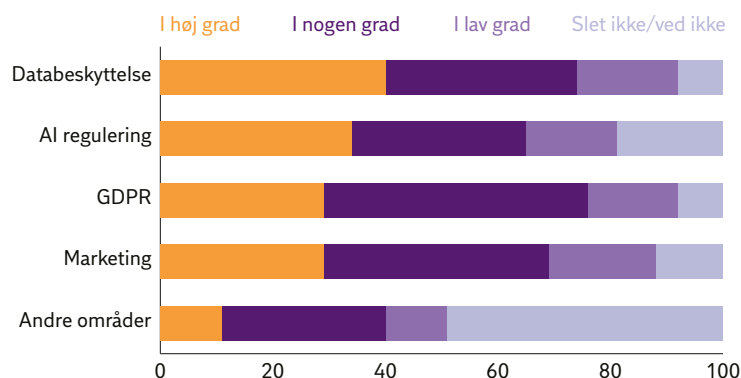
Kilde: Implement Economics baseret på Implement Consulting Group (2024c), Letta (2024), og Implement Consulting Group (2024d) og interviews med DI's medlemmer

Danske SMV'er oplever store udfordringer med overlappende regulering – særligt af databeskyttelse og AI regulering

I en spørgeskemaundersøgelse blandt 305 danske SMV'er, der enten eksporterer eller gerne vil starte med at eksportere til andre EU-lande, siger 81 pct. af virksomhederne, at de oplever udfordringer med overlappende AI regulering (34 pct. siger, at de i høj grad oplever udfordringer). Overlappende lovgivning er et problem på en række andre områder, hvor databeskyttelse, GDPR og marketing også er områder, hvor SMV'erne oplever udfordringer.

Den overlappende lovgivning opstår enten, når der er overlap i forskellige dele af dansk lovgivning, eller når dansk regulering overlapper med EU-regulering.

I hvilket omfang oplever din virksomhed udfordringer med overlappende lovgivning, enten på nationalt niveau eller i kombination med EU-reguleringer, inden for følgende områder?

Kilde: Implement Consulting Group baseret på Implement Consulting Group (2024c).

81%

oplever udfordringer
med overlappende
AI-regulering

Cirkulær økonomi: Fragmenteret og uforudsigelig regulering

Byrder

- Begrænset adgang til genbrugsmaterialer
- Manglende standarder for cirkulært produktdesign

Påvirkede virksomheder

- Alle produktionsvirksomheder i EU og værdikæderne om dem

Byrder kan lettes gennem

- Mere ensartede regler for producentansvar og registrering på tværs af EU

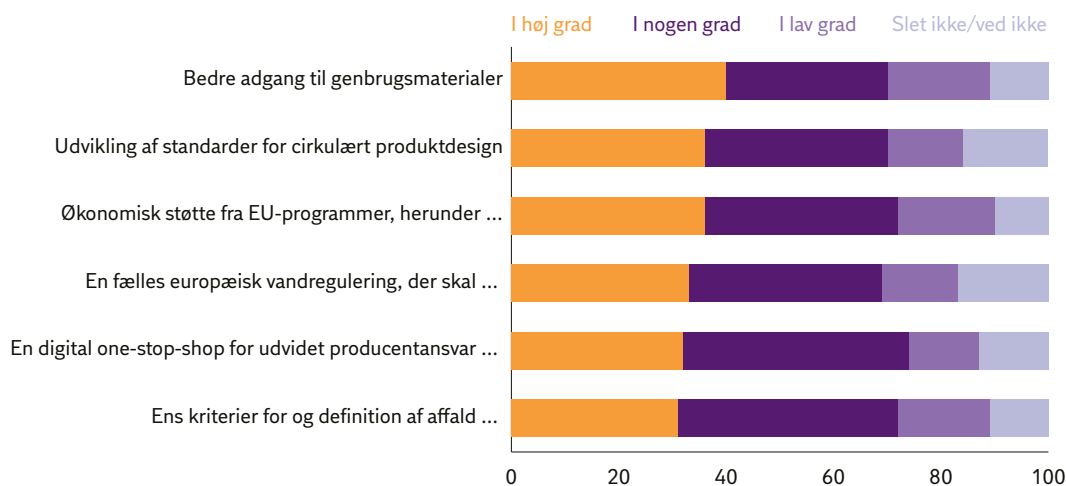
Anvendelse af råvarer er en voksende del af mange virksomheders produktionsudgifter. Sammenholdt med globale megatrends som stigende befolkningstal, voksende middelklasse, klimaudfordringer og urbanisering betyder det, at effektiv ressourceudnyttelse er en vigtig konkurrenceparameter nu og i fremtiden.

Cirkulær økonomi handler om at drive forretning smartere ved at nytænke forretningsmodeller, værdikæder, produktionsprocesser og produkter – lige fra design over brugsfasen til affalds- eller genbrugsfasen. Det kræver store forandringer, der går på tværs af lande og værdikæder, og EU's handleplan for cirkulær økonomi fra 2020 har bidraget til at skabe et godt udgangspunkt for et cirkulært indre marked.

Byrder

For at fremme EU's mål om klimaneutralitet inden 2050, lister Letta flere initiativer til at skabe et egentligt cirkulært indre marked, som vil sikre lige vilkår for cirkulære materialer, produkter og tjenester. I en spørgeskemaundersøgelse blandt 331 danske SMV'er bekræfter virksomhederne, at disse initiativer vil hjælpe deres virksomhed. 39 pct. af virksomhederne siger f.eks., at bedre adgang til genbrugsmaterialer i høj grad vil hjælpe deres virksomhed med at vokse. Disse elementer forventes at indgå i EU's kommende 'Circular Economy Act', der fremlægges i slutningen af 2026.

I hvilket omfang vil følgende initiativer til at skabe et cirkulært indre marked hjælpe din virksomhed med at vokse?

Kilde: Implement Consulting Group (2024c)

Virksomheder, vi har interviewet

WindowMaster: En dansk cleantech virksomhed, specialiseret løsninger inden for naturlig- og brandventilation.

Lind og Risør: Et dansk arkitekt- og byggefirma, som leverer danske arkitekttegnede huse og ejerlejligheder.

Jørn Johansen: En hovedentreprenør inden for ombygning, vedligehold og renovering af bygninger.

Bygma: En dansk leverandør af materialer til byggeriet med fokus på salg og distribution af byggematerialer.

Grundfos: En danskejet, globalt ledende virksomhed inden for pumpe-løsninger og vandteknologi.

Niras: En dansk rådgivende ingeniørvirksomhed, som arbejder globalt.

Aarsleff: En dansk rådgivende ingeniørvirksomhed, som arbejder globalt.

Jeudan: En dansk børsnoteret ejendoms- og servicevirksomhed.

Universal Robots: Dansk pioner inden for kollaborative robotter og automatiseringsløsninger.

Foss: En dansk global leverandør af højteknologiske analytiske løsninger til landbrugs- og fødevarerindustrien.

Fenagy A/S: En dansk producent af store varmepumper og industrielle køleanlæg.

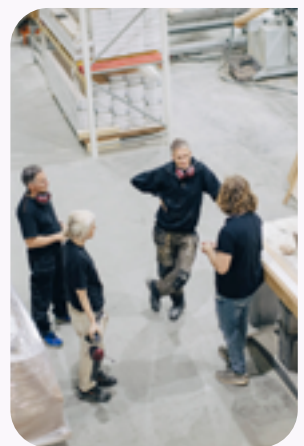
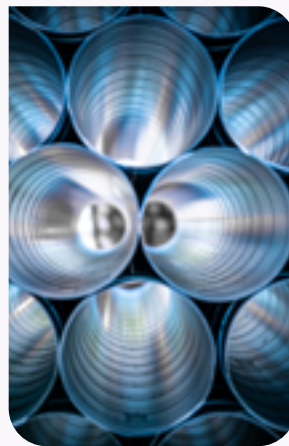
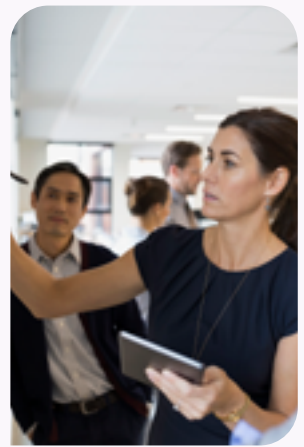
Dansk Sintermetal: En dansk producent af sintrede emner efter deres kunders ønsker.

ABENA: En dansk, familieejet produktions- og handelsvirksomhed med produkter inden for bl.a. rengøring og rekvisitter.

Luxplus: En online forhandler af hår-, kosmetik- og helseprodukter i fem europæiske lande.

Eventyrsport: En dansk outdoor-butikskæde, specialiseret i udendørstøj og grej.

Vanpee: Leverandør af intelligent lysstyring og el materialer til elbranchen.

Appendix

Referenceliste

Brand og Konstruktioner. (u.å.). Præ-accepterede løsninger – bilag til BR18's vejledning til kapitel 5, brand. Hentet fra [di.dk](https://www.bygningsreglementet.dk/)

Bygningsreglementet.dk. (u.å.). BR18 – Bygningsreglementet. <https://www.bygningsreglementet.dk/>

Danmarks Statistik. (u.å.). Om dataindsamling fra virksomheder. Hentet fra [ds.dk](https://www.dst.dk/)

Dansk Byggeri. (2024). Regelforenklingsforslag for byggeriet. Hentet fra [di.dk](https://www.danskbyggeri.dk/)

DI. (2024a). Udvidet producentansvar for emballage. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (2024b). Kortere behandlingstider for byggesager i 2023. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (2025a). Regler og omfattende krav til rapportering tynger dansk erhvervsliv. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (2025b). EU's konkurrenceevne halter: Mindre bøvl og færre byrder kan være løsningen. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (2025c). Kortere byggesagsbehandling i 2024 – men store forskelle mellem kommuner. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (u.å.a). Databeskyttelse (GDPR). Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

DI. (u.å.b). Generelt om NIS2 direktivet. Hentet fra [di.dk](https://www.di.dk/)

Dansk Standard. (u.å.c). Byggelov, bygningsreglement, CE-mærkning og referencer til standarder. Hentet fra [ds.dk](https://www.ds.dk/)

Dansk Standard. (2019). Nye krav til kontrol af bygnings- og anlægskonstruktioner. Hentet fra [ds.dk](https://www.ds.dk/)

Dansk Standard. (2022a). Vejledning til DS 1140:2019 – Udførelse af bærende konstruktioner – Almen kontrol. Hentet fra [ds.dk](https://www.ds.dk/)

Dansk Standard (2022b). EU-Kommissionens nye standardiseringsstrategi skal styrke Europas globale fingeraftryk. Hentet fra [ds.dk](https://www.ds.dk/)

Dansk Standard. (2024). Præsentation webinar om det digitale produktpas. Hentet fra [ds.dk](https://www.ds.dk/)

Europæiske Union. (2024). Offentlige udbudsregler. Hentet fra [europa.eu](https://european-council.europa.eu/):

Europæiske Union. (2025). Arbejdstid. Hentet fra [europa.eu](https://european-council.europa.eu/)

Folketinget. (2024). Bilag 79 – Samling 2024. Folketinget. Hentet fra [ft.dk](https://www.ft.dk/)

Implement Consulting Group (2023). Et dansk perspektiv på det indre marked.

Implement Consulting Group (2024a). A path to prosperity, competitiveness and growth: putting SMEs back at the centre of the Single Market. Hentet fra implementconsultinggroup.com

Implement Consulting Group. (2024b). Better regulation, stronger Europe. Hentet fra implementconsultinggroup.com

Implement Consulting Group (2024c). Initiativer til at genoprette konkurrenceevne og vækst for SMV'er i Danmark.

Implement Consulting Group (2024d). Unleashing SME potential: A roadmap for European competitiveness. Hentet fra implementconsultinggroup.com

Implement Consulting Group. (2025). The heart of the Single Market: Voices from European SMEs. Hentet fra implementconsultinggroup.com

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. (2024). Udbudsloven: Vejledning om udbudsreglerne. Hentet fra [kfst.dk](https://www.kfst.dk/)

Kromann Reumert. (u.å.). Digitale produktpas. Kromann Reumert. Hentet fra [kromannreumert.com](https://www.kromannreumert.com/)

Kruso. (u.å). Digital product passport. Hentet fra kruso.dk

Letta, Enrico (2024), Much more than a Market. Hentet fra consilium.europa.eu

SBi – Statens Byggeforskningsinstitut. (2021). National strategi for bæredygtigt byggeri. Hentet fra sbst.dk

Sikkerhedsstyrelsen. (2024) Ny forordning om produkt-sikkerhed (GPSR) skal anvendes fra 2024. Hentet fra sik.dk

Slots- og kulturstyrelsen (u.å). Fredede bygninger. Hentet fra slks.dk

Tekniq. (u.å). DS 1140 presser mindre virksomheder til grænsen. Hentet fra teknig.dk

Teknologisk Institut. (u.å). Fremtidens grønnere byggeri. Hentet fra teknologisk.dk

Faurholt, T. (2023). DS 1140 Procesoptimering i hovedentreprise. Hentet fra kf.dk

Vana. (u.å.a). Få svar på dine spørgsmål om producentansvaret for emballage. Hentet fra pwc.dk

Vana. (u.å.b). Om producentansvaret for emballage. Hentet fra vana.dk

